Bakliyat - Hububat

BİRLİK

AKİB

birlik@akib.org.tr

Akdeniz İhracatçı Birlikleri

TARİHE DAMGA:

"10 ŞUBAT DÜNYA BAKLİYAT GÜNÜ"

Dünya Bakliyat Konfederasyonu Başkanı

Hüseyin Arslan'ın yoğun çabasıyla

BM ONAYLADI

Yiping Zhou / Çin Halk Cumhuriyeti

KÜNYE

İmtiyaz Sahibi:
Akdeniz Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Dergisi
Hüseyin ARSLAN

Yazı İşleri Müdürü
Ümit SARI

Yayın Yönetmeni
Mirza TURGUT

Yayın Kurulu
Hüseyin ARSLAN
Ömer Abdullah ÖZDEMİR
Şerafettin MEMİŞ
Rişal IRMAK
Doğan NARİN
Ömer Nazım BOYNUKALIN
Bekir SERTTAŞ
Ayhan KAHRAMAN
Sabahattin MEMİŞ
Hüseyin TEKİN
Sadettin Saygın SÖNMEZ

Akdeniz Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Dergisi

Yıl:2 Sayı: 10
2 Ayda Bir Yayınlanır.
birlik@akib.org.tr

Başkandan,

GURURLUYUZ; DÜNYA BAKLİYAT GÜNÜ TÜRKLERİN ESERİDİR

Konfederasyonumuz önerdi, ''10 Şubat Dünya Bakliyat Günü" olarak BM tarafından kabul edildi. Bu süreç tümüyle Türkiye ve Türklerin eseridir, hepimiz bununla gurur duymalıyız. 2016 yılının Dünya Bakliyat Yılı ilan edilmesi Konfederasyonumuzun ve hükümetimizin üç yıldan fazla süren birlikte çalışmasıyla elde edilmişti. Bakliyat günü ilanı da hiç şüphesiz bu çalışmaların bir meyvesi olmuştur.

Türkiye olmasaydı Dünya Bakliyat Yılı ilan edilemezdi.

Bu çalışmaları yaptıktan sonra bakliyatın dünyaya, insanlara, toprağa ve havaya faydalarını daha iyi anlatabilmek ve sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla Dünya Bakliyat Günü Projesini ortaya koyduk.

Bu olmazsa, konuyla ilgili sürdürülebilir bir plan ve programın olmayacağını her mecrada konuşmaya başladık.

BM'de bir çalışma yapılması gerekiyordu. Bu çok kolay bir iş değil. Çünkü her ülkenin kendilerine özgü frekansları, karşı çıktıkları konuları var.

Hatta kimi ülkeler 'dünya günlerine' tamamen karşı çıkıyor.

Bu yüzden FAO'daki 77 ülkenin onayını almamız gerekiyordu. Bu anlayışın değişmesi için değişik ülkelerin Cumhurbaşkanları, Başbakanları, onlarca Tarım ve Dış Ticaret Bakanlarıyla yüz yüze görüşme yapmak zorunda kaldık. BM'deki bu süreç 2 yıl sürdü. Çünkü her ülkenin rezervlerinin bir ölçüde giderilmesi gerekiyordu ve sonunda başardık…

'Bakliyatın tohumlarının seyahati'

Mersin, bakliyat demektir. Eskiden bütün dünya Mersin'in (nohut veya mercimek) fiyatlarını sorardı. Bu ürünlerin fiyatlarını bilmeden ticarete başlamazlardı. Türkiye'de herkesin unuttuğu ve dünyada da unutulmaya çalışılan bir husus var. Bakliyat Anadolu'dan Trakya'ya 3000 senede gidiyor. Buradan da Londra'ya 500 senede ulaşıyor. Biz en azından bu mirasımıza sahip çıkmak için dokümanter bir film yapma kararı aldık.

AKİB'in ve Türk Tanıtım Grubu'nun katkılarıyla bu yılın sonuna doğru bir dokümanter hazırlayacağız. 'Bakliyatın tohumlarının seyahati' adıyla hazırlayacağımız belgesel ile Anadolu'dan çıkan tohumların sadece batıya değil, Hindistan, Pakistan, Avrupa ve Afrika'ya ve doğuya nasıl ve ne zaman gittiğini gözler önüne sereceğiz. Bakliyat bizim, bu toprakların ürünü. Bizim atalarımızın mirası. Mirasımıza sahip çıkacağız."

'Bakliyatın sahibi artık BM'

Bakliyat yıllarca öksüz kaldı; şimdi artık 'bakliyatımız öksüz olmayacak' diye konuşuyorum. Başkanlığım döneminde yaptığım çalışmalarla, herkesin hayal dediği Dünya Bakliyat Günü'nü, BM'den onaylatıp geçirdikten sonra 'Bakliyat artık öksüz değil' dedim. Çünkü bakliyatın sahibi artık BM; yani dünya, yani bizleriz. Eğer bir gün (bakliyat işiyle de uğraşmıyorsanız): radyo veya televizyonda bugün '10 Şubat Dünya Bakliyat Günü' diye bir haber duyarsanız, lütfen bunu yapanın bir Mersinli kardeşinizin olduğunu unutmayın

Dergimizin bu sayısında Bakliyat kutlamasına ağırlık verdik. Dünyadaki bakliyat günü kutlamaları; Yusuf Zeren ile Burhan Ulaş hocalarımızın değerli yazıları ile birlikte, Tarih/sanat yazıları da yer almaktadır. Özellikle Mezitli tarihi yazısı bilmediğimiz bir çok şeyi açıklamaktadır…

Gelecek sayıda buluşmak üzere, iyi okumalar…

Hüseyin ARSLAN
Akdeniz Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı

İÇİNDEKİLER

10 Şubat Dünya Bakliyat Günü **08**

Tüm Dünyada Dünya Bakliyat Günü **17**

Dünya Bakliyat Günü Kapsamında Öğrencilere Bakliyat Tanıtıldı **20**

Türkiye'deki Arkeobotanik Çalışmaların Durumu ve Önemi **24**

Kent Kültürü, Kentlilik Bilinci **31**

Hindistan Fasülye Üretiminde %26 Artış **36**

3000 Yıllık Tarihe Tanıklık Eden Muazzam Kent: Mezitli **39**

Özdemir: Kuru Fasülye'de Sıfır Gümrükle İthalat Büyük Zarar Verir **51**

Tuza Dirençli Mercimek **54**

Artık Kağıt Yok, Her Şey Dijitalleşecek **57**

Myanmar'dan 700 Bin Tonun Üzerinde Fasülye ve Bakliyat İhracatı **63**

Radyo Altın Günlerini Yaşıyor **66**

Bakliyat Üretiminin Artması İçin Öneriler **68**

Müziğin Dili İnsandır **71**

Özdemir: "Kuru Fasulye'de

Sıfır Gümrükl

İt

Büyü

51

TARİHE DAMGA:

"10 ŞUBAT DÜNYA BAKLİYAT GÜNÜ"

Dünya Bakliyat Konfederasyonu Başkanı

Hüseyin Arslan'ın yoğun çabasıyla

BM ONAYLADI

08

Y

K

39

000 YILLIK TARİHE TANIKLIK EDEN

MUAZZAM KENT: MEZİTLİ

Mirza Turgut yazdı...

24

TÜRKİYE'DEKİ ARKEOBOTANİK ÇALIŞMALARIN DURUMU VE ÖNEMİ

Dr. Burhan ULAŞ
Koç Üniversitesi Anadolu Medeniyetleri Araştırma Merkezi
ulasburhan@tiscali.it

FIAP Altın Madalya - Tuy Tran Van / Vietnam

TARİHE DAMGA:

"10 ŞUBAT DÜNYA BAKLİYAT GÜNÜ"

Dünya Bakliyat Konfederasyonu Başkanı

Hüseyin Arslan'ın yoğun çabasıyla

BM ONAYLADI

AHBİB ve Dünya Bakliyat Konfederasyonu Başkanı Hüseyin Arslan'ın çabaları başarıyı getirdi. Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu 10 Şubat Dünya Bakliyat günü olarak kutlanması kararını aldı. Bu karar doğrulusunda ilk kez kutlanan Dünya Bakliyat Günü dolayısı ile Mersin'de bir dizi etkinlikler düzenlendi. Dünya Bakliyat Gününün mimarı Hüseyin Arslan düzenlenen etkinliklerde yaptığı konuşmasında; "Türkiye olmasaydı, Dünya Bakliyat yılı ilan edilemezdi. Herkesin hayal dediği Dünya Bakliyat Günü'nü, BM onayladıktan sonra 'Bakliyat artık öksüz değil.' dedim. Çünkü bakliyatın sahibi artık BM; yani dünya, yani bizleriz." dedi.

'GELECEĞİN GIDASI BAKLİYAT'

Mersin Ticaret Borsası ve Ulusal Baklagil Konseyi tarafından "10 Şubat Dünya Bakliyat Günü" dolayısıyla gerçekleştirilen organizasyon geniş katılım ile gerçekleşti. Organizasyona; Mersin Valisi Ali İhsan Su, Kanada'nın Ankara Büyükelçisi Christopher John Cooter'ın yanı sıra Mersin Milletvekilleri Hacı Özkan, Cengiz Gökçel, Akdeniz Bölge ve Garnizon Komutanı Tuğamiral Önder Gürbüz, Büyükşehir Belediye Başkanı Burhanettin Kocamaz, Uluslararası Bakliyat Konfederasyonu (GPC) Başkanı Hüseyin Arslan, Mersin Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Ayhan Kızıltan, il protokolü ve çok sayıda sektör temsilcisi ile bakliyat üreticisi katıldı.

'Geleceğin gıdası bakliyat' sloganı ile düzenlenen organizasyonda, sektörün ülke ve dünyanın geleceğindeki yeri, sorunları ve bunlara ilişkin çözüm yolları ele alındı.

AHBİB ve Dünya Bakliyat Konfederasyonu Başkanı Hüseyin Arslan

Bakliyat ihracatının yüzde 81'i Mersin'den

Etkinlikte konuşan AHBİB ve Dünya Bakliyat Konfederasyonu Başkanı Hüseyin Arslan, Türkiye'nin bakliyat ihracatının yüzde 81'nin AKIB üyeleri tarafından gerçekleştirildiğini söyledi. Konfederasyon olarak, 4 yıllık bir çalışmanın ardından, hükümetin de desteğiyle 2016 yılının 'Dünya Bakliyat Yılı' olarak ilan edildiğini belirten Arslan, konuya ilişkin yürüttükleri süreçle ilgili, "Türkiye olmasaydı Dünya Bakliyat Yılı ilan edilemezdi. Bu çalışmaları yaptıktan sonra bakliyatın dünyaya, insanlara, toprağa ve havaya faydalarını daha iyi anlatabilmek ve sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla Dünya Bakliyat Günü Projesini ortaya koyduk. Bu olmazsa, konuyla ilgili sürdürülebilir bir plan ve programın olmayacağını her mecrada konuşmaya başladık. BM'de bir çalışma yapılması gerekiyordu. Bu çok kolay bir iş değil. Çünkü her ülkenin kendilerine özgü referansları karşı çıktıkları konuları var. Kimi ülkeler 'dünya günlerine' tamamen karşı çıkıyor. FAO'daki 77 ülkenin onayını almamız gerekiyordu. BU anlayışın değişmesi için 3 Cumhurbaşkanı, 5 Başbakan, onlarca Tarım ve Dış Ticaret Bakanlarıyla yüz yüze görüşme yapmak zorunda kaldık. BM'deki bu süreç 2 yıl sürdü. Çünkü her ülkenin rezervlerinin bir ölçüde giderilmesi gerekiyordu." dedi.

"Bakliyat bizim mirasımız"

"Peki, Türkiye ve Mersin'in önemi neydi?" sorusu ile konuşmasına devam eden Arslan, "Mersin, bakliyat demektir. Eskiden bütün dünya Mersin'in (nohut veya mercimek) fiyatlarını sorardı. Bu ürünlerin fiyatlarını bilmeden ticarete başlayamazlardı. Türkiye'de herkesin unuttuğu ve dünyada da unutulmaya çalışılan bir husus var. Bakliyat Mezopotamya'dan Trakya'ya 3 bin senede gidiyor. Buradan da Londra'ya 500 senede ulaşıyor. Biz en azından bu mirasımıza sahip çıkmak için dokümanter bir film yapma kararı aldık. AKİB'in ve Türkiye Tanıtım Grubu'nun katkılarıyla bu yılın sonuna doğru bir dokümanter hazırlayacağız. 'Bakliyatın tohumlarının seyahati' adıyla hazırlayacağımız belgesel ile AnadoIu'dan çıkan tohumların sadece batıya değil, Hin-

distan, Pakistan, Avrupa ve Afrika'ya ve doğuya nasıl ve ne zaman gittiğini gözler önüne sereceğiz. Bakliyat bizim, bu toprakların ürünü. Bizim atalarımızın mirası. Mirasımıza sahip çıkacağız." sözleri ile kentimize değer katan önemli ayrıntıları paylaştı.

"Bakliyatın sahibi artık bizleriz"

Bakliyatın bugüne kadar tüm dünyada sahipsiz kaldığını ve uluslararası konferanslarda bu gerçeği, "Bizim bakliyatımız öksüz" sözleriyle dile getirdiğini belirten Hüseyin Arslan, "Şimdi artık bakliyatımız öksüz olmayacak diye konuşuyorum. Başkanlığım döneminde yaptığım çalışmalarla, herkesin hayal dediği Dünya Bakliyat Günü'nü BM'den onaylatıp geçirdikten sonra 'Bakliyat artık öksüz değil.' dedim. Çünkü bakliyatın sahibi artık BM; yani dünya, yani bizleriz. Eğer bir gün (bakliyat işiyle de uğraşmıyorsanız); radyo veya Bakliyat Günü diye bir haber duyarsanız, lütfen bunu yapanın bir Mersinli kardeşinizin olduğunu unutmayın." diye konuştu.

"Bakliyat ekim alanlarımız yüzde 65 azaldı"

Ulusal Baklagil Konseyi ve Mersin Ticaret Borsası Başkanı Abdullah Özdemir'in konuşmasında Mersin'in sadece Türkiye'nin

Ulusal Baklagil Konseyi ve Mersin Ticaret Borsası Başkanı Abdullah Özdemir

değil dünyanın sayılı bakliyat merkezlerinden olduğu vurgusu öne çıktı. Özdemir bu vurguyu "Bakliyatın anavatanı Anadolu ve Mezopotamya'dır" sözleriyle ifade ederken, "Sektörümüz son dönemde, yerli üretimin yetersiz olması nedeniyle ithalata dayalı olarak çalışmakta. Ancak bu sürdürülebilir bir durum değildir. Taşıma suyla değirmen dönmez. Bakliyatın anavatanı Anadolu ve Mezopotamya'dır. Göbeklitepe'de bulunan en eski bakliyat örnekleri, 10 bin yıl öncesine uzanmakta. Çok değil, bundan 30 yıl öncesine kadar, bakliyatın sadece anavatanı değil, aynı zamanda ticaret merkeziydik. 80'li yıllarda dünya mercimek üretiminin yüzde 40'ını gerçekleştiriyorduk. Dünya, ihtiyaç duyduğu mercimeğin yarısını Türkiye'den tedarik ediyordu. Dünya nohut üretiminin yüzde 14'ünü, ihracatının ise yüzde 60'ını yapıyorduk. Maalesef; bugün o yıllara kıyasla bakliyat ekim alanlarımız yüzde 65 azaldı. Sonuç olarak bakliyat dış ticaretinde 2010 yılından bu yana net ithalatçıyız." şeklinde konuştu.

"Devlet sertifikalı tohumu desteklemeli"

Özdemir, ülkenin yerleşmiş bir üretim, ticaret, ihracat ve tüketim kültürüne sahip olduğunu hatırlatarak, tüm olumsuz koşullara rağmen bu olumsuz tabloyu tersine çevirmenin zor olmadığının altını çizdi. Bakliyat üretimini artırmak için 3 ana çözüm önerisinde bulunan Özdemir, şunları kaydetti: "Sertifikalı tohum sorunu çözülmeli. Bakliyat sektörü bundan 25-30 yıl önce tamamen yerli ve milli bir üretim yapısına sahipti. Bakliyatta özlemini çeldiğimiz o eski günlere dönebilmek için tek ihtiyacımız var. O da Tarım Bakanlığımızın bu sektörü daha fazla sahiplenmesidir. Tohum üretimi konusunda en önemli görev TİGEM'e düşmekte. Tohum dağıtımı konusunda ise, 2 bin 500 satış noktasına sahip olan Tarım Kredi Kooperatifleri devrede olmalı. Sertifikalı tohum üretiminin hedeflenen seviyelere ulaşmasının ardından, sertifikalı tohum kullanmayanlara devlet desteği kesinlikle verilmemeli. Bu arada

çiftçilerimize nakit prim desteği yerine, ayni olarak sertifikalı tohum dağıtılmalı."

“Nadasa bırakılan alanlarda bakliyat üretimi teşvik edilmeli"

Nadasa bırakılan alanlarda bakliyat üretiminin teşvik edilmesini talep eden Özdemir, ısrarlı yaklaşımları sonucu Bakanlığın ‘Nadas Alanlarının Üretime Kazandırılması' konusunda pilot bir uygulama başlattığını bildirdi. 50 bin dekarlık nadas arazisinde nohut ekimi yapıldığını duyuran Özdemir, “Ancak, ülkemizde yaklaşık 37 milyon dekar nadas alanı olduğunu unutmayalım. Nadasa bırakılan arazi miktarı, toplam ekilen arazinin dörtte birine, bakliyat ekim alanlarının ise 5 katına karşılık gelmekte. Nadasa bırakılan arazinin sadece beşte birine ilave bakliyat ekimi yapabilsek, üretim sorunu kendiliğinden çözülecek." bilgisini verdi.

Münavebeli (Dönüşümlü) ekim sisteminin teşvik edilmesini isteyen Abdullah Özdemir, şu değerlendirmeleri yaptı: “2018 yılından itibaren, bir tarlaya 3 yıl üst üste aynı ürünün ekilmesi halinde, destek ödemesi yapılmayacak. Münavebeli Ekim Sisteminin tam olarak uygulanmasını bekliyoruz."

"Bakliyat BM'nin sürdürülebilir kalkınma hedefleri için önemli”

Kanada'nın Ankara Büyükelçisi Chris Cooter ise bakliyat ürünlerinin BM'nin 2030 yılı 'sürdürülebilir kalkınma' hedeflerine ulaşılması için kritik öneme sahip olduğunu ifade etti. Bakliyat ürünlerinin 2016 yılından bu yana daha anlaşılır ve görünür bir hal aldığına değinen Cooter,

Kanada'nın Ankara Büyükelçisi Chris Cooter

Mersin Valisi
Ali İhsan Su

"Maalesef, hala yüz milyonlarca insanın yeterli besine sahip olamadığı gibi bir gerçek var. Ancak bunun temel nedeni besin eksikliğinden ziyade yanlış yönetim ve çıkar çatışmalarıdır." dedi.

Aynı zamanda, iklim değişikliğinin de giderek hızlandığını hatırlatan Chris Cooter, sözlerini şöyle sürdürdü: "Yaklaşık 600 milyon yetişkin insan aşırı kilolu ve bu insanlar yalnızca düşük maliyetli; ancak bir o kadar da düşük kaliteli besinlerin neden olduğu farklı türde dengesiz beslenmeden mustarip. Dünyanın her yerinde insanlar bütçelerine uygun daha kaliteli ve besleyici gıdaya sahip olma konusunda ısrarcı. Nüfus artışı, iklim değişikliğinin baskısı ve daha kaliteli yiyecek ihtiyacı; özellikle sebze temelli proteinleri öne çıkartıyor. Bütün bunlar bakliyatın hiç olmadığı kadar önemli hale gelmesinin nedenleridir. Bakliyat ürünleri gıda güvenliği meseleleriyle baş etmede hayati öneme sahip. Küresel bakliyat endüstrisinin temsilcileri olarak hepiniz, bu zorluklarla baş etmede önemli bir rol oynuyorsunuz."

"Türkiye'ye en fazla mercimek ihracatı yapan ülkeyiz"

Kanada'nın dünyanın en büyük bakliyat ihracatçısı olduğunu anımsatan Cooter Türkiye'ye en fazla mercimek İhracatı yapan ülke olduklarına dikkat çekti. Mercimeğin, Türkiye'ye bütün ürün gruplarında yaptıkları ihracatta en büyük paya sahip olduğunu dile getiren Cooter, "Türkiye'nin gıda saflığına önem verdiğini biliyoruz. Bu nedenle size özellikle GDO'lu olmayan ürünler sağlamanın gururunu yaşıyoruz. Arbel Grubu'nun da gösterdiği gibi, mesele sadece Türkiye'ye bakliyat satmak değil. Aynı zamanda Türkiye ve buradaki şirketlerle birlikte çalışarak katma değer sağlamak. Bu hem Türkiye'de hem de Kanada'da yüzlerce istihdam yaratan bir 'kazan-kazan' durumudur." diye konuştu.

"Bakliyat bizim için büyük bir başarı öyküsüdür"

Arbel'in Kanada ve Türkiye ortaklığında küresel ölçekte etkin bir biçimde rekabet eden bir şirket olduğunu, bu modeli diğer sektörlerde de aktif bir şekilde geliş-

Mersin Büyükşehir Belediye Başkanı Burhanettin Kocamaz

tirmek istediklerini aktaran Cooter şunları kaydetti: "Bu amaçla geçtiğimiz Ekim ayında 100'ün üzerinde KanadaIı ve Türk katılımcıyla çok başarılı bir konferans gerçekleştirdik. Ve bu sene de devam edeceğiz. Diğer ülkelerin de üretici olmaya devam etmesine rağmen bakliyat bizim için büyük bir başarı öyküsüdür. Buna rağmen dünyaya besleyici ürünler sunmak için daha yapacak çok şey var. İlk olarak ticaretin önündeki engelleri ortadan kaldırarak, bakliyat ürünlerinin nakliyesi ve pazarlamasında daha verimli yollar bulunmalı. Örneğin; Mersin Uluslararası Limanı'nın hızlı gelişimi/ geniş kapsamlı ticaret için büyük ve yeni fırsatlar oluşturacak. Bununla birlikte, Türk hükümeti ile tedarik zincirinin öngörülebilir olmasını sağlamamız gerekiyor. Bir diğer unsur ise üretimi iyileştirmek ve yeni çeşitler yaratmak için bilim ve teknolojiyi kullanmak zorundayız."

"Bakliyat ve tarım konusunda önemli bir kentiz"

Vali Ali İhsan Su da bakliyatın hem sağlık için hem de ülkeler arasındaki ticari hacmin gelişmesinde önemli rol oynadığını ve Mersin için ise ayrı bir öneminin bulunduğunu söyledi. Mersin'den geçen yıl 1.7 milyar dolar ihracat yapıldığını, bunun da 1.2 milyar dolarının tarım ile ilgili olduğunu bildiren Su, "Tarımla ilgili olandan ise yaklaşık 450 milyon doları bakliyat, hububat, yağlı tohumlarla ilgili ihracattır. Biz bakliyat ve tarım konusunda önemli bir kentiz. Bakliyatın değerlendirilmesi, ticareti, işlemesi konusunda da Türkiye'nin yüzde 80 kapasitesine biz sahibiz. Özellikle bakliyat konusunda Türkiye ve dolayısıyla ilimiz bir numara olarak kendini gösteriyor." dedi.

"Mersin olarak bakliyatın merkeziyiz."

Mersin Büyükşehir Belediye Başkanı Burhanettin Kocamaz ise BM tarafından 'sürdürülebilir gelecek' amacıyla başlatılan ve açlıkla mücadelede önemli bir besin kaynağı olarak görülen bakliyatın, yüzyıllardır insanlığın en temel besin kaynağını oluşturduğunu vurguladı. Yerli tohumum ve yerli üretimin tartışıldığı bir dönemde

Mersin olarak Türkiye genelinden gelen çeşitli ürünleri işleme ve piyasaya sürülmesi konusunda büyük bir başarı elde ettiklerini anlatan Kocamaz, "Bu başarımızla hem Mersin'i hem de Türkiye çapındaki bakliyat üreticilerimizi Dünya Bakliyat Birliği'nde başarıyla temsil ediyoruz. Şu anda ülkemizde üretilen bakliyat ürünlerinin çok büyük bir kısmı 250 fabrikanın bulunduğu Mersin'e gelmekte; kentimizdeki fabrikalarda işlenmekte, standardize edilmekte. Yine buradan dış piyasalara gönderilmektedir. Bunda kentimizin bir lojistik üs haline gelişi, Ortadoğu'nun en büyük limanına sahip oluşumuz ve ulaşım ağımızın güçlü oluşu da önem taşımaktadır." şeklinde konuştu.

HÜSEYİN ARSLAN'DAN LİTERATÜRLERE YENİ BİR TANIM DAHA; "ANADOLU DİYETİ"

Obezitenin dünyanın birçok yerinde büyük bir problem olarak ortaya çıkmaya başladığı günümüzde "Anadolu Diyeti" literatürlere girmeye başladı.

AHBİB ve Dünya Bakliyat Konfederasyonu Başkanı Hüseyin Arslan'ın 10 Şubat Dünya Bakliyat gününde yaptığı konuşmada "Anadolu Diyeti" tanım ve vurgusu dikkat çekiciydi.

Dünya'da değişik birçok beslenme çeşidinin olduğunu ifade eden ArsIan, "Sağlıklı beslenmede kullanılan et değişik diyet türleri ile azaltılmaya çalışılmakta. 'Fliexitarian" denilen esnek bir diyet türü var. Bir Fransız televizyonunda bu diyetin aslında 'Anadolu Diyeti' olduğunu söyledim. Peki 'Anadolu Diyeti' nedir? Annem, kuru fasulye yaparken içine bir kemik koyardı, biraz da üzerinde et de olursa iyiydi. Bunu pişirirdi ve biz o kuru fasulyeyi yerdik. Şimdi kuru fasulyede illa içerisine bir sürü et olacak gibi bir mantıkla ilerleniyor. Hayır bu değil. Anadolu diyeti, Etin belirli miktarda kullanıldığı bir diyet türüdür 'Anadolu Diyeti'. Ve bu yüzden biz bunu tüm dünyada 'Anadolu Diyeti' diye ortaya koymak zorundayız. Dünya Bakliyat Federasyonunda ben özellikle bunun altını çiziyorum." şeklinde bambaşka bir noktaya da dikkat çekti.

TÜM DÜNYADA
“10 ŞUBAT
DÜNYA BAKLİYAT GÜNÜ”

10 Şubat Dünya Bakliyat Günü, Ukrayna, Brezilya ve Japonya'dan; Myanmar, Hindistan ve Etiyopya'ya kadar dünyanın farklı ülkelerinde düzenlenen çeşitli aktivitelerle kutlandı.

Ukrayna Ulusal Yaşam ve Çevre Bilimleri Üniversitesinde gerçekleştirilen ve Tarım Politikası ve Ukrayna Gıda Bakan Vekili Olga Trofimtseva'nın yanı sıra 600'den fazla konuğun katıldığı etkinlikte, günün anlam ve belirten önemini konuşmalar yapıldı. Üniversite öğrencilerinin müzikal gösterileriyle renklenen programda davetlilere siyah fasulye lobio, bezelye köftesi, mercimek ve humustan oluşan bakliyat lezzetleri ikram edildi.

Burkina Faso

World Pulses Day could not have been a reality without the vision and support of H.E. Mr. Roch Marc Christian Kaboré and the Government of Burkina Faso.

GPC Executive Director Randy Duckworth attended the celebrations along with Prime Minister Christophe Joseph Marie Dabiré, Minister of Agriculture Salifou Ouedraogo, and other high level Government officials. Thousands attended the celebrations.

UN FAO (Rome)

On February 11, The Food & Agriculture Organization of the United Nations (FAO) held an inaugural World Pulses Day celebratory event in their offices in Rome.

An expert panel made presentations on the Sustainability and Food Security aspects of increasing Pulse production and consumption.

Attendees were welcomed by FAO Assistant Director General Mr. Bukar Tijani.

Andrew Jacobs represented GPC and drew attention to the collaboration between FAO and the private sector – a first for U.N. International Years and a model the Pulse industry wishes to replicate for World Pulses Day.

Brezilya Bakliyat Enstitüsü (IBRAFE), Curitiba Belediyesi ile ortaklaşa ünlü şef Gabriela Vilar de Carvalh, Osorio Meydanı'nda hafif benekli barbunya fasulyesi, koyu kırmızı barbunya fasulyesi ve kahverengi göz fasulyesi imzalı salatasını tanıttı. Ayrıca IBRAFE Başkanı tarafından üreticilere yönelik "Fasulye ve Bakliyat 2019 - Zorluklar ve Fırsatlar" konulu konferans verildi.

Japonya Bezelye ve Fasulye İthalatçıları Birliği de diğer paydaşları ile birlikte kutlama partisi gerçekleştirdi.

Myanmar Bakliyatı Fasulye ve Susam Tohumları Tüccarlar Birliğilnin ev sahipliğinde hazırlanan hazırlanan panelde ise "su teknolojileri, bakliyat için sertifikalı tohum, çiftçi gelirini yükseltmek için iyi çiftlik uygulamaları" konularında sunumlar yapıldı.

Singapur Bakliyat Federasyonu (SPFL) zihinsel engelli bireylere akşam yemeği ikramında bulundu.

Shree Sheela International, Hindistan'ın gecekondu bölgelerinde bakliyat dağıtma gerçekleştirdi.

Etiyopya Bakliyat Yağlı Tohumlar Baharat İşlemciler Derneği (EPOS- PEA), Golden Tulip International Hotel'de ve Addis Ababa'da Bakliyat gününü kutladı.

Sri Lanka Columbo Ulusal Genel Hastanesi'nde 3500 hastaya, Maharagama Kanser Hastanesinde 1500 hastaya bakliyat dağıtımı sağlandı.

ABD Kuru Bezelye ve Mercimek Konseyi ve ABD Kuru Fasulye Konseyi tarafından desteklenen Legumechef, İspanya'da Dünya Sebze Günü'nü kutladı.

Vegan Gourmet kitabının ünlü yazarı Chef Prabhu (Alex Pirla) sebze bazlı brunch eşliğinde eğlenceli bir organizasyon gerçekleştirdi. Şef Prabhu, katılımcılara yemekleri nasıl hazırlayacaklarını öğretti.

2019 İngiliz Dal Festivali'nde "sürdürülebilir bir gelecek için lezzetli ve besleyici tohumlar" teması ile bir dizi etkinlik hayata geçirildi.

AGT Foods Africa, Johannesburg Houghton Golf Sahası'nda kokteyl ve aperatif partisine ev sahipliği yaptı.

United Kingdom

The UK celebrated #WPD2019 with their highly-successful, second annual British Dal Festival. The festival featured 20 events in Bristol, London, Hampshire, Manchester, Leeds, Lewes, Nottingham, Suffolk, and Norwich as well as 53 official outlets in Bristol, London, Birmingham, Leeds, Whitstable, Newquay, Bath, Halesworth, Margate, and Cambridge.

#BritishDalFestival hashtag had 1,362,157 impressions on Twitter between February 10 and February 19.

Peru

Peru celebrated World Pulses Day with an event in Lima featuring the presence of the Peruvian Vice-Minister of Agriculture William Arteaga; FAO Peru officials; and members of the Peruvian Exporters Association (ADEX). At the event, ADEX signed a Memorandum of Understanding (MOU) with the Global Pulse Confederation (GPC).

US/Mexico

The US-Mexico International Dry Bean Congress celebrated World Pulses Day through presentations, various social media events and coverage, cooking demos with dry beans, and a bean themed casino night.

US

The US was home to six celebratory #WPD2019 events: From community-pulse cook-offs to dinner parties with growers to an immersion event at the Culinary Institute of America Napa Valley. In Fargo (ND), scientists dedicated to developing integrated pest management strategies for pulse crops met to discuss collaborative and innovative solutions to the most pressing disease and insect pest problems in these crops.

Japan

World Pulses Day celebration in Japan was hosted by the Japan Pea and Bean Importers Association and attended by representatives of Japan Pulse Foundation; Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries; FAO Japan; and other pulse-related associations.

Singapore

In Singapore, members of the Singapore Pulse Federation Limited (SPFL) volunteered in serving a pulse-based, protein-rich dinner for 265 people at Sunlove Home on 10th February.

Dünya Bakliyat Günü Kapsamında

Öğrencilere BAKLiYAT TANITILDI

Dünya Bakliyat Günü etkinlikleri çerçevesinde Borsamız ile Mersin Ticaret ve Sanayi Odası (MTSO) işbirliğinde ve İl Milli Eğitim Müdürlüğü desteğiyle Halkkent İlköğretim Okulu'nda bir organizasyon düzenlendi.

Düzenlenen organizasyon kapsamında okul öğrencilerine 500 gramlık paketler halinde hazırlanmış olan 6 bin paket bakliyat dağıtıldı. Bakliyat paketleri, ilkokul düzeyinde olmak üzere il genelindeki 9 farklı okuldaki tüm öğrencilere ulaştırıldı. Ayrıca, bakliyat ürünlerinin faydaları konusunda sınıf öğretmenleri tarafından öğrenciler bilgilendirildi.

Toroslar ilçesi Halkkent İlkokulu'nda gerçekleştirilen organizasyona Borsamız Yönetim Kurulu ve Ulusal Baklagil Konseyi Başkanı Abdullah Özdemir, Borsamız Meclis Başkanı Şerafettin Memiş, MTSO Yönetim Kurulu Başkanı Ayhan Kızıltan, İl Milli Eğitim Müdürü Adem Koca, öğrenciler ve velileri katıldı.

Özdemir: "Haftada en az üç kez mutlaka bakliyat yiyin"

Borsamız Yönetim Kurulu ve Ulusal Baklagil Konseyi Başkanı Abdullah Özdemir; 10 Şubat tarihinin Birleşmiş Milletler (BM) tarafından resmi olarak Dünya Bakliyat Günü ilan edildiğine vurgu yaparak şunları söyledi: "Sevgili Öğrenciler, sizler bu ülkenin geleceğisiniz. Bizler için çok değerlisiniz. Hepiniz sağlıklı büyümek için

doğru beslenmelisiniz. Bu yüzden haftada en az üç kez mutlaka bakliyat yiyin. Çünkü bakliyat sağlığınız için çok faydalıdır. Birçok vitamin ve mineral içerir. Protein seviyesi yüksektir ve et ürünlerine eşittir. Bakliyat yerseniz kemikleriniz gelişir. Kaslarınız güçlenir. Gözleriniz daha keskin görür. Ciltleriniz daha canlı ve dişleriniz daha sağlıklı hale gelir. Enerji dolu, kuvvetli ve hareketli olursunuz." dedi. Öğretmenlere de seslenen Özdemir; "Çocuklarımızın sağlıklı büyümesinde ve gelişiminde bakliyatın oynadığı rolü en iyi sizler bilirsiniz. Öğrencilerimiz açısından bakliyat tüketimini özendirmeliyiz. Genç nesillerimizin bu ürünleri benimsemelerini sağlamalıyız. Önerilen miktarlarda ve imkanlar ölçüsünde tüketimini teşvik etmeliyiz. Ve bu konuda özellikle velilerimizi bilinçlendirmeliyiz." diyerek konuşmasını tamamladı.

Kızıltan: "Sofranızdan bakliyatı eksik etmeyin"

MTSO Yönetim Kurulu Başkanı Ayhan Kızıltan ise çocuklara bakliyatın önemini anlatarak, "Bol bol bakliyat tüketin, sofranızdan eksik etmeyin" tavsiyesinde bulundu. Mersin ekonomisinde bakliyatın yerine de dikkat çektiği konuşmasında Kızıltan, "Mersin'in tarımdaki, sanayideki, lojistikteki ve turizmdeki yerini ve iddiasını hepimiz iyi biliriz. Kentimiz uluslararası bakliyat ticaretinde sadece Türkiye'de değil, dünyada lider kentlerden birisidir. Bu başa-

rıdan dolayı, Mersin Ticaret Borsamızı ve tüm Mersinli Bakliyat firmalarımızı kutluyorum. İnsan sağlığı ve ihtiyacımız olan kaliteli gıda anlamında bakliyatın değerini düşündüğümüzde, Mersin'in bu alandaki öncü yeri, sağlıklı nesillerin oluşturulmasında daha da önem kazanmaktadır. Bu önemli konu, çocuklarımızın fiziksel ve zeka gelişiminde önemlidir ve gündemde tutulmalıdır. Bu bilincin başlama yeri de okullardır. Bu anlamda bu etkinliğin burada yapılması çok önemlidir ve anlamlıdır" diye konuştu.

Koca: "Etkinliğin kapsamı genişletilmeli"

İl Milli Eğitim Müdürü Adem Koca da bu yıl 9 okulda gerçekleştirdikleri bakliyat dağıtımını, önümüzdeki yıllarda diğer okullara da yaygınlaştırmak istediklerini söyledi.

Konuşmaların ardından protokol üyeleri öğrencilere sınıflarda 500 gramlık paketler halinde bakliyat dağıttı.

Bu dağıtımın ardından da okul bahçesinde öğrencilere ve velilere bakliyattan yapılmış yemekler ikram edildi.

TÜRKİYE'DEKİ ARKEOBOTANİK ÇALIŞMALARIN DURUMU VE ÖNEMİ

Dr. Burhan ULAŞ
Koç Üniversitesi Anadolu Medeniyetleri Araştırma Merkezi
ulasburhan@tiscali.it

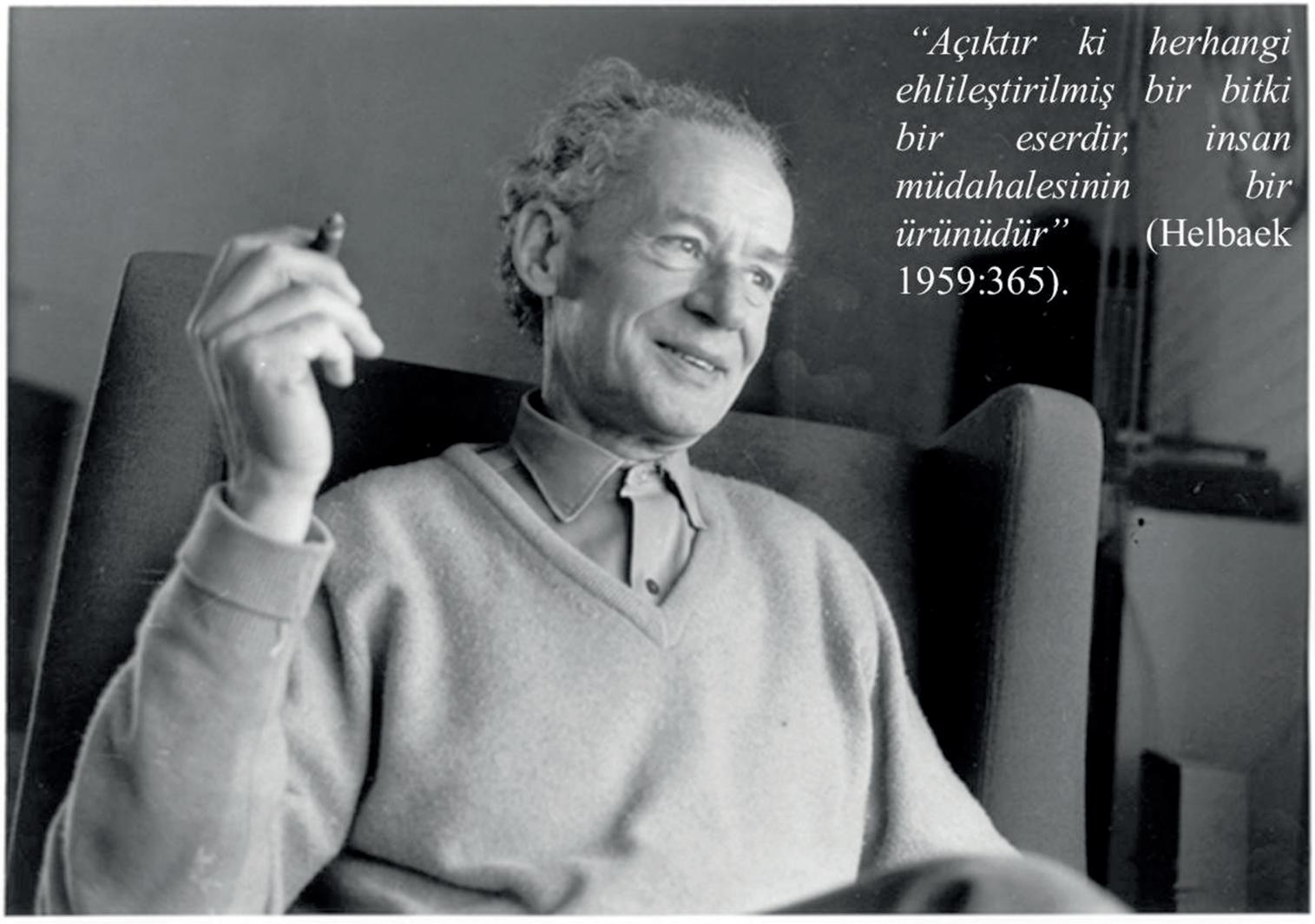

Danimarkalı arkeobotanist Hans Helbaek (1907-1981) Anadolu'da Beycesultan (1961), Çatalhöyük (1964), Hacılar (1970) yerleşmelerinde arkeobotanik araştırmalar gerçekleştirmiştir.

Arkeobotanik çalışma yöntem ve teknikleri üç temel safhadan oluşmaktadır. Bunlar şu şekildedir: Arkeolojik kazı alanından toprak örneği alma; alınan toprak örneklerinin değişik büyüklükte gözeneklere sahip elekler yardımıyla suda yüzdürülmesi ve bu işlem sonucu elde edilen arkeobotanik kalıntıların modern ve arkeolojik bitki atlasları ve koleksiyonları ile laboratuvar ortamında teşhisi.

Arkeolojik yerleşmelerden elde edilen bitki kalıntılarını inceleyen bilim dalı olan arkeobotanik: Geçmiş toplumların ekonomik sistemlerini, beslenme alışkanlıklarını, tarımsal ürün elde etme stratejilerini, iklimsel-çevresel değişimleri, bitki türlerinin kökeni ve yayılımı gibi konular hakkında önemli bilgiler sunmaktadır.

Bitkiler tüm insanlık tarihi boyunca insan yaşamının vazgeçilmez bir unsuru olmuşlardır. İnsanlar ve bitkiler arasında karşılıklı etkileşim tarih boyunca hep süregelmiştir. Arkeobotanik araştırma sonuçları sayesinde bitki insan ilişkisinin tarihsel arka planı daha iyi anlaşılmıştır. Son dönemlerde yapılan arkeobotanik araştırmalar bitkilerin evcilleştirilmesi sonucu insanların avcılık-toplayıcılık şeklinde milyonlarca yıl sürdürdükleri yaşam biçimini terk ettikleri ve bu yaşam biçimi yerine yerleşik hayata geçmeyi tercih ettiklerini kanıtlamaktadır. Yerleşik yaşama geçiş Avusturyalı arkeolog Gordon Childe tarafından "neolitik devrim" olarak adlandırılırken, birçok yönü ile günümüz toplumunun temellerini atacak keşiflerin ortaya çıkmasına yol açarken, sanayi toplumuna kadar uygarlık tarihini etkileyen bir sürecin başlamasına yol açmıştır. Popüleritesi ve önemi her geçen gün artan bu bilim dalı, günümüzde artık her arkeolojik kazıda başvurulan vazgeçilmez araştırma alanlarından birine dönüşmüştür. Arkeobotanik araştırmalar ve sonuçları, arkeoloji dışında, biyoloji, DNA ve etnobotanik, antropoloji gibi farklı bilimsel disiplinlerin ele aldığı konular hakkındaki araştırmalara da önemli katkılar sunmaktadır.

Arkeobotanik çalışma yöntem ve teknikleri

Flotation ya da suda yüzdürme arkeobotanik bitki kalıntılarının elde edilmesinde başvurulan temel bir yöntemdir. Günümüzde birçok arkeolojik kazıda benzer bir düzenek mevcuttur.

üç temel safhadan oluşmaktadır. Bunlar şu şekildedir: Arkeolojik kazı alanından toprak örneği alma; alınan toprak örneklerinin değişik büyüklükte gözeneklere sahip elekler yardımıyla suda yüzdürülmesi ve bu işlem sonucu elde edilen arkeobotanik kalıntıların modern ve arkeolojik bitki atlasları ve koleksiyonları ile laboratuvar ortamında teşhisi.

Arkeobotanik Araştırmalarının Ele Aldığı Bilimsel Problemler Nelerdir?

Bitkileri insan toplulukları geçmişten günümüze besin, yakacak, mimari, zanaat, ritüel, ilaç v.b. amaçlarla kullanmaktadır. Herhangi bir tarihsel döneme (Neolitik Çağ'dan Ortaçağ'a) ait bir arkeolojik kazıda elde edilen bitki kalıntıları ile geçmiş topluluklara ilişkin yukarıda sıralanan bilgilerin hepsine ulaşmak mümkündür.

Arkeobotanik araştırmaların aydınlatmaya çalıştığı bazı temel problemler şunlardır;

*Tarımın kökenleri: Bitki türlerinin ne zaman, nerede, neden ve nasıl evcilleştirildiği;

*Tarımın yayılım sorunu: Tarımsal teknik ve evcilleştirilen ilk bitki türlerinin hangi model ve yollar ile yayılım gösterdiği;

*Tarımsal üretimin toplumsal-ekonomik-kültürel değişimdeki rolü: Tarımsal ürünlerdeki artış ile elde edilen surplus ile gerçek anlamda ticaretin ve ilk devletlerin ortaya çıkışı arasındaki bağı;

*Beslenme alışkanlıkları: Geçmiş toplulukların beslenme alışkanlıkları ve geçirmiş oldukları değişiklikler, "Akdeniz diyeti" gibi bazı bölgesel beslenme alışkanlıklarının tarihsel arka planının araştırılıp tanımlanması;

*Paleo-çevresel ve iklimsel araştırmalar: C13 ve çökel karot örnekleri gibi yöntemler aracılığı ile prehistorik çağlar-

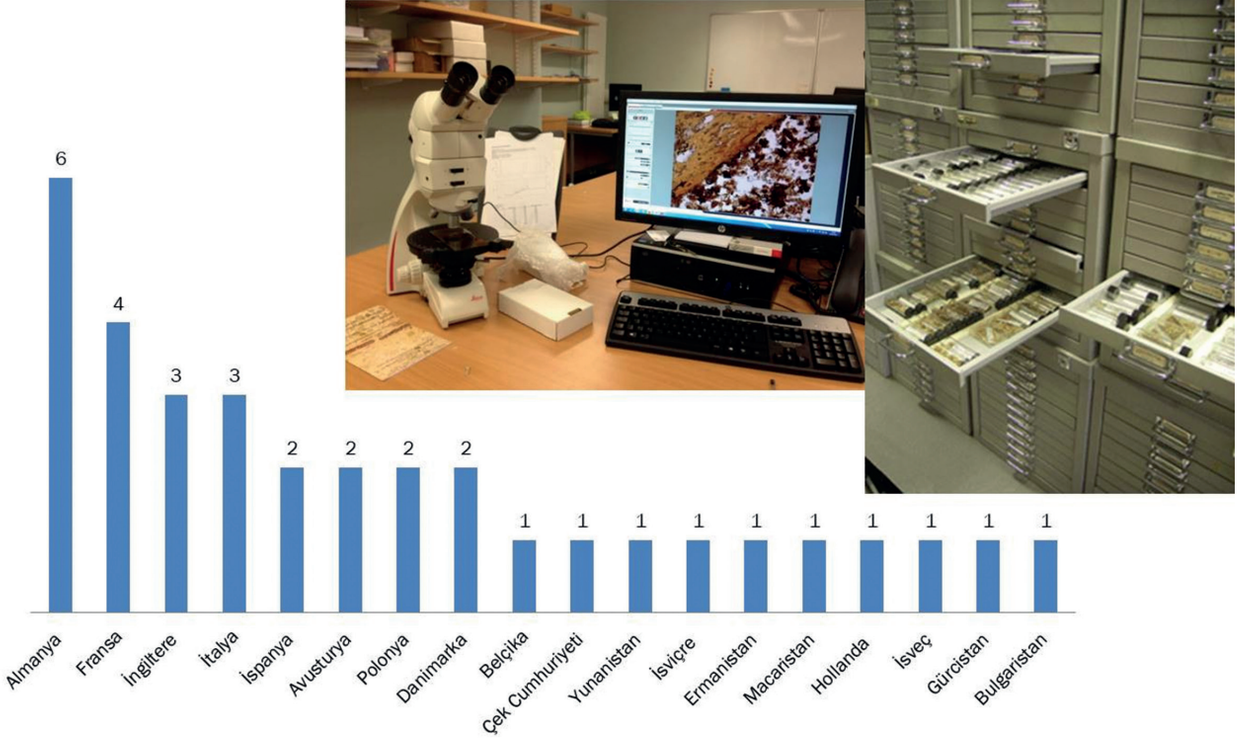

Avrupa'nın hemen her ülkesinde arkeobotanik laboratuvarı mevcutken, 6 arkeobotanik laboratuvarıyla Almanya bu konuda en öndedir. İyi bir arkeobotanik laboratuvarı için kapsamlı bir bitki koleksiyonu oluşturmak şarttır.

dan günümüze yaşanan çevresel ve iklimsel değişimlerin tespiti.

Anadolu'da Arkeobotanik Çalışmalarının Tarihi

İlk sistemli arkeobotanik araştırmaların yürütüldüğü Anadolu'yu arkeobotanik bilimini doğduğu coğrafya olarak adlandırmak mümkündür. 1960'larda Danimarkalı Hans Helbeak James Mellart tarafından yürütülen Beycesultan (Denizli/Çivril), Çatalhöyük (Konya/Çumra) ve Hacılar (Burdur) arkeolojik kazılarında Dünya'da ilk defa sistemli arkeobotanik çalışmalar yürütmüştür. Helbeak bu çalışmaları ile arkeobotanik çalışmaların bilimsel temellerini atarken, bu çalışmaların sonucu arkeobotanik biliminin arkeolojik kazılardaki öneminin anlaşılmasına da öncülük etmiştir.

Anadolu'da yürütülen arkeobotanik araştırmalar, aynı zamanda, tarımın ortaya çıkışı ve yayılımında Anadolu'nun öncül bir rol oynadığını ortaya koymuştur. Hollandalı bir arkeobotanik olan Willem van Zeist 1970'li yıllardan itibaren Girikihacıyan (Diyarbakır /Ergani), Korucutepe (Elazığ), Erbaba (Konya/Beyşehir) ve Çayönü (Diyarbakır /Ergani) kazılarında arkeobotanik araştırmalar yürütmüştür. Özellikle Çayönü arkeobotanik sonuçları Neolitik Dönem tarımcı toplulukların ilk defa bitkilerin evcilleştirilmesi faaliyetleri konusundaki teorilerin değişmesine yol açan sonuçlar ortaya koymuştur. Şöyle ki; daha önceki araştırma sonuçları tarımsal faaliyetlerin ve de dolayısıyla da bitkilerin evcilleştirilme faaliyetlerinin ilk defa "Levant Koridoru" denilen bölgeden (İsrail, Filistin, Lübnan, Batı Ürdün ve Batı Suriye bölgelerini içine alan bölge) başladığı yönündeydi. Willem van Zeist Çayönü'nde yürüttüğü arkeobotanik araştırmaları ile tarımsal faaliyetlerin ve bitkilerin evcilleştirme faaliyetlerinin düşünüldüğünden daha geniş bir coğrafyada başladığını kanıtlamış ve evcil tarımsal ekonomiye geçişte Güneydoğu Anadolu

Yumuktepe yerleşmesinde Neolitik Dönem tabakalarına ait profilde elde edilen mercimek tohumları.

Arkeobotanik araştırmalar siyez buğdayı gibi Anadolu'nun geleneksel tarımsal ürünlerini de araştıran bir bilim dalıdır.

Bölgesi'nin kilit bir rol oynamış olabileceğini ortaya koymuştur. Bu sonuç tarımın kökeni konusundaki teorilerin gözden geçirilmesine yol açarken, konu hakkındaki fikirlerin değişmesine de ön ayak olmuştur.

Willem van Zeist ile aynı yıllarda İngiliz ekolünden Gordon Hillman Can Hasan (Karaman) ve Aşvan Kale Höyük (Elazığ) gibi Keban projesi kapsamında yürütülen kazılarda arkeobotanik çalışmaları yürütmüştür. Hillman Ankara'daki İngiliz arkeoloji enstitüsünün geliştirdiği ve "Ankara Flotation Makinası" adı verilen suda yüzdürme düzeneğini ilk defa Can Hasan kazılarında kullanmıştır. Bu düzenek arkeobotanik araştırma tekniklerine önemli bir katkı sağlamıştır. Niatekim günümüzde, Dünya'da yürütülen tüm arkeobotanik araştırmalarda "Ankara Flotation Makinası"na benzer düzenekler kullanılmaktadır. İngiliz ekolünden gelen Anadolu'da önemli çalışmalar gerçekleştiren diğer önemli bir arkeobotanik araştırmacısı Mark Nesbitt'tir. Kaman-Kale Höyük (Kırşehir/Kaman), Hallan Çemi (Batman/ Kozluk) Kuruçay (Burdur) gibi kazılarında arkeobotanik çalışmaları yürüten Nesbitt Yakındoğu ve özellikle Anadolu'da Neolitik Dönem buğday türlerinin orijini ve yayılımı üzerine önemli çalışmalar kaleme almıştır.

Son dönemde ise Alman ekolünden gelen Simone Riehl Çanakkale ili sınırlarındaki meşhur Troya ve Kumtepe yerleşmelerinde ve Kortik Tepe (Diyarbakır) kazılarında arkeobotanik çalışmalar yürütmüştür.

Türkiye'de Arkeobotanik Laboratuvarı İhtiyacı

2013 yılı verilerine göre; ülkemizde 109 Türk ve 34 yabancı olmak üzere toplam 159 arkeolojik kazı yürütülmektedir. Bunun yanı sıra, 20 Türk yüzey araştırması ve 15 yabancı yüzey araştırması; 65 müze müdürlüklerinin yürüttüğü kazı; 85 kurtarma kazısı; 3 tane sualtı kazısı; 24 kamu yatırım alanları kazı çalışması gerçekleştirilmektedir. Sonuç olarak 2013 yılı verilerine göre T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü izni ile ülkemizde toplamda 393 adet arkeolojik

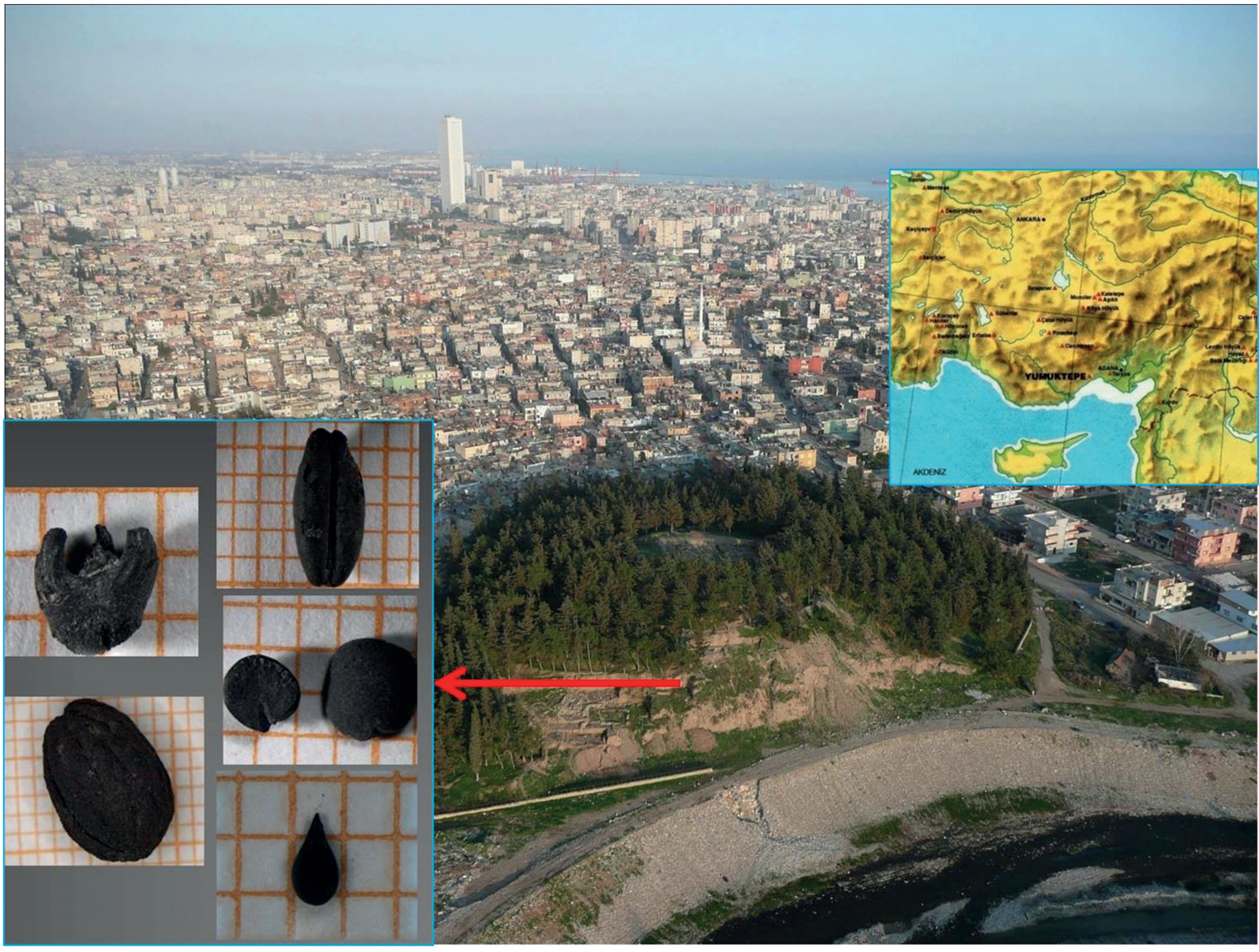

Yumuktepe'de 2003 yılından beri yürütülen arkeobotanik araştırmalarda elde edilen bazı bitki tohumları.

kazı, yüzey araştırması yürütülmektedir.

Söz konusu arkeolojik araştırma rakamları Türkiye'deki arkeobotanik uzman sayısının yetersizliğine işaret etmektedir. Ülkemizde sadece Hacettepe Üniversitesi Biyoloji Bölümü ve Çukurova Üniversitesi Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü bünyesinde arkeobotanik çalışmalar yürütülmektedir. Buna karşın arkeoloji biliminin bir yan disiplini olması itibariyle arkeobotanik laboratuvarının şu ana kadar ülkemizdeki hiçbir üniversitenin arkeoloji bölümü bünyesinde henüz kurumsallaşmaması büyük bir eksikliktir. Bunun sonucu olarak; ülkemizdeki arkeolojik kazılarda elde edilen arkeobotanik kalıntıların büyük bir kısmı Avrupa'nın değişik ülkelerine götürülmekte ve bu ülkelerdeki arkeobotanik laboratuvarlarda incelenmesi yapılmaktadır. Tarımın ortaya çıktığı coğrafyalardan biri olan Anadolu'da, yabancı uzmanlarla bilimsel işbirliği çerçevesinde, kendi ülkemizde kendi tarihimizle ilgili araştırmaların yürütülebileceği bir arkeobotanik laboratuvarı ülkemizdeki uzman açığını gidereceği gibi, Anadolu tarım tarihi ile ilgili daha kapsamlı çalışmaların önünü açacaktır. Söz konusu bilimsel çalışmalar, aynı zamanda, bazı geleneksel ürünlerin ülkemizde tekrar ekiminin yapılmasının önünü açabilir. Tarımına Neolitik Dönem'de yaklaşık M.Ö. 9000'li yıllarda başlanan ve ülkemizde ağırlıklı olarak Kastamonu merkez ve İhsangazi, Devrekani, Seydiler ilçelerinde ekimi yapılmaya devam edilen siyez buğdayı buna örnek teşkil eden Anadolu'nun geleneksel tarım ürünlerinden biridir. Dünyanın birçok ülkesine ihracatı yapılmaya başlanan siyez buğdayı aynı zamanda bir marka değeri olma yönünde ilerlemektedir.

TUİK'in 2012 verilerine göre; A.B.D. ve birçok Avrupa ülkesine göre kadim bir

İstanbul'da Marmaray ve metro projeleri kapsamında Yenikapı'da yürütülen arkeolojik kazılar sırasında elde edilen Bizans Dönemine ait gemi batıklarındaki amforalarda kişniş tohumundan, kızılcık, şeftali ve kavun çekirdeğine uzanan bitki kalıntıları elde edilmiştir.

tarım tarihine sahip ülkemiz gerek dünya tarım üretiminde gerekse de dış ticarette sahip olduğu belirleyici konumu giderek kaybetmektedir. Bunun sonucu olarak, Türkiye tarımsal ürünlerde ithalata bağımlı hale gelmiştir. Buna örnek olarak Türkiye'nin Kanada'da üretilen toplam mercimek üretiminin yüzde 20'sini satın aldığını gösterebiliriz. Uzmanlar Neolitik uygarlığın şekillendiği Verimli Hilal Coğrafyasından farklı olarak biyoçeşitliliğin, yani tarımsal doğal kaynakların, sınırlı olduğu Kanada gibi ülkelerin tarımsal üretimdeki bu başarısının arkasında AR-GE araştırmaları (üniversiteler ve tarımsal araştırma enstitüleri), üretici-devlet-özel sektör ortaklığı olduğunun altını çizmektedirler. Bu örnekler bilim ve teknoloji üretme kapasitesi ve nitelikli insan (uzman) yetiştirmenin ekonomik büyüme ve toplumsal gelişme sürecinde ne kadar önemli olduğunu kanıtlamaktadır.

Anadolu'nun Neolitik Dönemden itibaren sayısız uygarlığa beşiklik etmesinin arka planında zengin bir biyoçeşitliliğe, doğal kaynaklara ve dolayısıyla da tarımsal ekonomi için elverişli iklim, bitki örtüsü su kaynakları gibi coğrafi olanaklara sahip olmasının yattığını söylemek mümkündür. Buna karşın içinde bulunduğumuz Bilim ve Teknoloji Çağı'nda bu zenginlikler AR-GE çalışmaları olmaksızın tek başına yeterli değildir. Bu bakımdan arkeobotanik gibi bazı disiplinlerin ülkemizde kurumsallaşması bilimsel gelişme kadar ekonomik, sosyal-kültürel gelişmeler açısından da hayati önemdedir.

KENT KÜLTÜRÜ, KENTLİLİK BİLİNCİ

Mirza Turgut yazdı…

Kayseri, Konya ve ardından Bursa, en eski kent yerleşim merkezleridir; birçok uygarlığa, kültür ve yaşam biçimine merkezlik etmişlerdir.

Bu tarih ve kültür dokusu, kuşaktan kuşağa geçen kentlilik bilinci ve ruhunu oluşturmuştur.

Mirza Turgut yazdı

Türkiye'nin en düzenli kenti hangisi?

Bu soruya verilen cevaplar, o ana kadar görülen kentlerle sınırlı olacak ve tabi Kayseri'yi görmeyen birisi, "Kayseri" cevabını vermeyecektir.

Ama aralarında Kayseri'de dahil olmak üzere hemen hemen bütün önemli kentleri gören birisinin vereceği cevabın kesinlikle Kayseri olacağı konusunda hem fikir olabiliriz.

Peki Kayseri, niçin o zaman, başka illeri kıskandıracak derece düzenli ve görsel-mimari açıdan ideale yakın kent imajı, resmi oluşturuyor?

Bunu Kayseri'yi yöneten il yöneticilerinin becerikli olmasıyla mı açıklayacağız?

Eğer bu akıl yürütme doğru ise, Kayseri gibi olmayan kentlerin yöneticilerini vizyonsuzluk ve beceriksizlikle suçlayıp, mahkum mu edeceğiz?

Kuşkusuz her iki değerlendirme de, kısmen de olsa gerçeklik payı var.

Ancak, sorunun cevabını, kentlerin tarihsel genetiği ve oluşumu gibi kültür mirası ve yaşayan kent ruhunda aramalıyız.

Çünkü kentler, sadece yol –kaldırım ve binalardan oluşan soğuk beton yığınları değildir; tersine binlerce yılın, kültür ve davranış kalıplarını, yaşam biçimini, aşkları, sevdaları, kahramanlık öykülerini içinde barındıran sosyal organizmalardır.
İşte bu bakımdan kentler, insanileşmiş, kültüre, şiire, öyküye dönüşmüş canlı fenomenlerdir.

Kayseri, Konya ve ardından Bursa, en eski kent yerleşim merkezleridir; birçok uygarlığa, kültür ve yaşam biçimine merkezlik etmişlerdir.

Bu tarih ve kültür dokusu, kuşaktan kuşağa geçen kentlilik bilinci ve ruhunu oluşturmuştur.

Kentlerdeki yaşam bir nevi kolektif bir ilişkidir. Önce mahallelilik bilinci, ardından semtlilik ve daha sonra kentlilik bilinci olarak, bilinç ve bilinçaltlarına yerleşir.

Ortak mekanlar; örneğin büyük ağaçların altındaki park alanı, nice sevginin, aşkın doğduğu mekanlardır. Ya da orta yaş kuşağının kent sorunlarını, ülke sorunlarını lafladıkları yerlerdir.

İşte bu ortaklaşa kullanılan mekanlar, alanlar, kentin dokusunu, kültürünü ve kentlilik bilincini ve bilinçaltlarını oluşturur.

Kayseri ve Konya, 1000 yıllık Roma imparatorluğu döneminde de önemli kentler arasındaydı. Daha öncede Hitit'lerin uğrak yerleri olmuştu.

Daha sonra mı?

Selçuklular ve büyük Selçukluların merkezi olan Kayseri..

Ve tabi Mevleviliğin yayıldığı, büyük Mevlana'nın mezarının bulunduğu yer Konya..

Derin Rum izleri taşıyan kentlerimize gelen biz Türkler, buradaki yaşam biçimini hem etkiledik, hem de etkilendik.

O dönemde Türkler henüz kent yaşamına tam ayak uyduracak düzeyde değildi; göçebe yaşam biçiminin kültür kodları ile yaşıyordu. Rumlardan kent yaşamını, kentlilik bilincini öğrendiler.

Böylece Kayseri ve Konya'nın kentlilik bilincine, kent kültürü ve kent ruhuna önemli değerler kattılar.

Özellikle Kayseri, tarihinden gelen kentlilik bilinci ve kent ruhunu, Türklerle birlikte zenginleşmiş olarak yaşatmaya, geliştirmeye devam etti. Bir nevi süreklilik içinde ilerleme esprisi…

Osmanlı imparatorluğu İstanbul'un fethinden sonra sarayı, yani başkenti İstanbul'a taşıdı.

Taşıdı, çünkü İstanbul, tıpkı Kayseri gibi tarihin imbiğinden süzülmüş, yaşantıları, yaşam biçimlerini ve en üst düzeyde kentlilik bilincine sahip, görselliği, mimari ve estetik duruşu açısından parmakla gösterilecek bir kentti.

Önce Roma, sonra da Doğu Roma'ya merkezlik etmiş ve daha önce de önemli bir tarihsel geçmişi olan bir kent.

Ve aldığı tüm göçlere rağmen İstanbul hala İstanbul'dur.

Ve göçmenler, kendilerini İstanbul'lu kabul etmek zorunda hissetmektedirler. Bu durum günlük yaşamda, örneğin İstanbul'daki Besnililer, İstanbul'daki Trabzonlular şek-

linde karşımıza çıkıyor. Besnili ya da Trabzonlu demeden önce İstanbul öne yerleştiriliyor.

Çünkü İstanbulluk bilinci ve ruhu, dışarıdan gelenleri İstanbul'u kullanmaya mecbur ediyor.

Peki Kayseri niçin katledilemedi?

Mersin'i katleden anlayış, zihniyet niçin Kayseri'de etkili olamadı?

Gördüğünüz gibi baştaki soruyu, şimdi tersten sordum…

Her iki sorunun cevabı da aynı yere çıkar.

Sorunun, yerel yöneticilerin az ya da çok vizyonlu olmasıyla açıklanacak bir şey olmadığı herhalde daha net görülüyor.

Evet, Kayseri köklü bir tarih ve kent ruhuna sahip bir kenttir ve en barbar belediye başkanı gelse de, Kayseri yaşantısı, Kayseri'de yaşayan kentliler, buna izin vermez, veremez.

Çünkü Kayseri'nin genetiği, hücreleri böyle kurgulanmış.

Peki ya Mersin?

Mersin'in tarihi topu topu 170-180 yıl..

Ve iki önemli altın çağ yaşadığı halde, şimdi kentte yaşayanlar ve kentin ileri gelenleri, bunun farkında bile değil.

Aslında tarihimizde iyi dönemleri hatırlatacak, yeniden doğuş (Rönesans) sürecini başlatacak, tarihi damarlara sahibiz.

Mersin'de Kent ruhu, kent bilinci oluşmamıştı ve dolayısıyla vizyonsuz yerel yöneticilerin at oynatacağı, bakir bir yerdi.

O nedenle çarçabuk katledildi...

Hindistan
Fasulye Üretiminde
% 26 Artış

Bakliyat sektöründe ise NBHC, fasulye alanlarının yüzde 7.95 ve üretiminin ise 26.07 gibi kayda değer bir oranla artacağı görüşünde. Bezelye alanlarının yüzde 5.10 ve üretiminin 3.06 oranında artması bekleniyor.

National Bulk Handling Corporation (NBHC)'ın, 2018-19 aralığı ilk yaz sezonu tahminlerinde muson yağmurlarının düzensiz dağılımı ve yaklaşık 254 bölgede yaşanması muhtemel kuraklıkla birlikte yaz sezonu toplam hububat üretiminin, geçtiğimiz yaz sezonuna kıyasla ufak bir oynamayla % 1.71 oranında düşme ihtimali öne çıkmaktadır.

Araştırma & Geliştirme Departmanı Müdürü Hanish Kumar Sinha tarafından hazırlanan NBHC raporu 2018-19 aralığı ilk yaz sezonu tahminlerinde, ülkedeki tarım arazilerinin yarısından fazlasına yağan Hindistan muson yağmurlarının normal yağış miktarlarının altında olacağı belirtiliyor. Geçtiğimiz yıl yeterli miktardaki muson yağmurlarıyla birlikte Hindistan, 2017-18 aralığında 284.83 MT tahıl üretimi gerçekleştirdi. Bu yıl, oldukça düzensiz seyreden muson yağmurları ve ilerleyen günlerde seyrinin ne olacağının belli olmaması, halihazırda devam eden sezonda tahıl üretimini düşürebilir.

Rapor, "Analizlerimize ve ekim çalışmaları ve mevcut mahsul ile ilgili sektördeki geri bildirimlere göre, toplam Yaz Sezonu Tahıl üretiminin yüzde 1.71 oranında düşmesi muhtemel. Bihar, Kerala, Assam Gujarat ve Himachal Pradesh bölgelerinde sel oluşumuna sebep olan Ağustos ayının ikinci yarısı ve Eylül ayının ilk haftasında gerçekleşen yoğun yağmura rağmen 254 kadar bölge neredeyse kuraklık yaşama seviyesine gelecek. Ülkenin aldığı yoğun yağışlardan dolayı bazı bölgelerde seller meydana gelirken, bazı bölgeler ise neredeyse kuraklık yaşama noktasına gelmiş durumda" şeklinde devam ediyor.

Pirinç üretiminin, alan ve üretim bakımından yüzde 4.67 ve yüzde 1.21 ile ufak bir değişiklik göstermesi bekleniyor. Pirinç çeşitleri içerisinde Hint Pirinci alanı ve üretiminin sırasıyla yüzde 2.25 ve yüzde 7.15 oranında düşmesi beklenirken Hint pirinci dışındaki pirincin yüzde 4.96 ve yüzde 1.73 oranında artması bekleniyor. Mısırın ise alan bakımından yüzde 1.66 ile ufak bir düşüş göstermesi beklenirken üretim bakımından yüzde 9.64 ile ciddi bir düşüş gösterecek gibi duruyor. Bu nedenle çok sayıda çiftçi, daha fazla kar getirecek

mahsullere yönelmiş durumda; Karnataka ve Maharashtra'da bazı bölgelerde ise büyük üreticiler, yağışların az olmasından dolayı verimi de etkileyecek olan haşere istilasına maruz kaldı.

NBHC raporu şu şekilde devam etti, "Maksimum düşüşün, üretim bakımından yüzde 23.88 ve alan bakımından ise yüzde 18.90 küçülme yaşaması beklenen Ragi'de olması muhtemel. Gelir bakımından sıkıntılar yaşayan Jowar & Bajra çiftçileri, daha karlı mahsullere geçti".

Bakliyat sektöründe ise NBHC, fasulye alanlarının yüzde 7.95 ve üretiminin ise 26.07 gibi kaydadeğer bir oranla artacağı görüşünde. Bezelye alanlarının yüzde 5.10 ve üretiminin 3.06 oranında artması bekleniyor. Mercimekte ise alan ve üretim bakımından sırasıyla yüzde 9.52 ve yüzde 1.89 azalma bekleniyor. Bu bilgiler ışığında genel tabloya baktığımızda ise toplam sezon alan ve üretiminin geçen sezona kıyasla sırasıyla yüzde 3.75 ve yüzde 1.80 azalması bekleniyor.

Yağlı tohumlarda ise üretim düşüşü yüzde 3.92 olarak bekleniyor. Nijer tohumu, Hintyağı, Yerfıstığı ve Ayçiçeği üretimindeki düşüş sırasıyla yüzde 50.67, yüzde 28.49, yüzde 21.84 ve yüzde 17.36 olacak gibi görünüyor. Soya fasulyesi, alan ve üretim bakımından sırasıyla yüzde 6.57 ve yüzde 12.20 ile artış gösterecek tek yağlı tohum.

İçinde bulunduğumuz muson sezonunda, ihracat ürünlerinde şeker kamışı alanının yüzde 4.06 artması beklenirken hint keneviri & mesta ve pamuğun ise sırasıyla yüzde 0.70 ve yüzde 2.46 azalması bekleniyor.

3000 YILLIK TARİHE TANIKLIK EDEN

MUAZZAM KENT: MEZİTLİ

Mirza Turgut yazdı…

Selefkoslar Milattan önce 290 ile Milat sonrası 100 yıl arasında bölgede etkili bir uygarlık kurdular.

Selefkoslar dönemi Soli, Narlıkuyu, Kız kalesi gibi limanların harıl harıl işlediği dönemlerdi.

Sertavulgeçidinden Uzunucaburç'la gelen kervanlar oradan bugünkü eski Mezitli'ye uğruyordu. Soli limanına gelen tüccarlarda mallarını eski Mezitli'ye getiriyor ve burada müthiş bir ticari değişim oluyordu.

ÖNCE SOLİ VARDI

Mezitli, Mersinin gelişmeye açık modern yüzü olarak göz dolduran şirin bir ilçemiz.
Bilinen Mersin tarihinden çok farklı olarak birçok uygarlığa merkezlik etmiştir.
Bölgenin Türkleşmesi ile birlikte Mezitoğullarının yaşadığı yeri anlatmak için MEZİTLİ ismi verilmişti.

Mezitli öncesi, bugün Viranşehir dediğimiz bölgede halkının ticaretle uğraştığı SOLİ adında bir kent vardı. Yunanistan'dan gelen bir gurup DOR kabilesi SOLİ limanı etrafından şirin ve kibar bir kent kurdular. DOR'LAR o zaman tanrı olarak Güneş'e taptıkları için, kurdukları kente güneş anlamına gelen SOLİ ismini verdiler.

Soli limanı, dönemin en etkili limanı haline geldi. Akdeniz'in çeşitli kentlerinden hareket eden gemiler, dönemin en parlak kenti olan Soli'ye mutlaka uğrayıp ihtiyaçlarını alıyorlardı.

Soli, Kızkalesi, Narlıkuyu limanları ve Kilikya bölgesinin tamamı bir dönem, bugünkü İran'lıların ataları olan Persler'in denetimindeydi.

Soli uzun bir süre bugünkü İran'lıların ataları olan Pers yönetiminde kaldı. Pers'ler döneminde SOLİ özerk bir yapıya sahip olduğu için liman harıl harıl çalışmaya devam etti.

Pers'lerin son yıllarında idari sistem çöktü ve korsanlar Sofi'de cirit atmaya başladılar.

BÜYÜK İSKENDER DÖNEMİ

Kentin birçok acıdan gerilediği ve

hatta yıkılmaya yüz tuttuğu bu yıllarda kentin imdadına Büyük İskender yetişti.

Ünlü Asya seferi için yola çıkan İskender, Dörtyol'da bulunan Pers kralını yenmek için Gülek boğazı üzerinden Tarsus'a geldi. Güneş kenti Soli'nin ününü çok iyi bilen ve korsanlarca tahrip edildiğini gören İskender, orta halli bir ordu gücüyle Soli'ye geçti. Korsanları temizledi ve yepyeni bir Soli yönetimi oluşturdu.
İskender henüz Soli'deyken komutanlarından ünlü Selefkos Nikator'u eski adı Holmi olan bugünkü Taşucu'na gönderdi. Nikator oradaki korsanları Holmi dışına attı ve kentin yönetimini yerli halka verdi. Bu arada Holmi'ye güçlü garnizon bırakarak Soli'ye döndü.

İskender ve Ordusu Holmi ve Soli'ye birer garnizon bırakarak, Dörtyola doğru yola çıktı. Bu garnizonlar hem bu kentlerin düzenini koruyacak hem de Asya'yı fethe giden İskender'in ordularına arkadan gelebilecek tehditleri önleyecekti.

İskender ve ordusu bugünkü Dörtyol'da Pers kralı 2. Darius'u yenerek yollarına devam ettiler. İskender 33 yaşında Bağdat'ta öldü. Topraklar komutanları arasında pay edildi. Akdeniz bölgesi Antalya'dan Hatay'a kadar Selefkos Nikator'a düştü..

Yaklaşık üç yüzyıl bölgeyi ve SOLİ'yi Selefkoslar yönetti.

Selefkos Nikator, biraz Uzuncaburç'tan biraz da Taşucu'ndan getirdiği halkı bugünkü Silifke kalesinin sır-

tına yerleştirerek, Silifke'nin kuruluşunu gerçekleştirdi.

ALTIN ÇAĞI AYDINLANMA DÖNEMİ

Selefkoslar döneminde SOLİ altın çağını yaşadı. Helen, Yani Makedonya uygarlığının tüm izleri bu dönemde görülmektedir.

Selefkoslar Milattan önce 290 ile Milat sonrası 100 yıl arasında bölgede etkili bir uygarlık kurdular.

Selefkoslar dönemi Soli, Narlıkuyu, Kız kalesi gibi limanların harıl harıl işlediği dönemlerdi.

Sertavul geçidinden Uzunucaburç'la gelen kervanlar oradan bugünkü eski Mezitli'ye uğruyordu. Soli limanına gelen tüccarlarda mallarını eski Mezitli'ye getiriyor ve burada müthiş bir ticari değişim oluyordu.

Bu bakımdan bugünkü Mezitli'yi oluşturan Soli civarı ile eski Mezitli Selefkoslar döneminde altın günlerini yaşadı. Öte yandan Selefkoslar dönemi bilim, kültür, felsefe ve sanatın çok çok ilerlediği dönemdi.

Tarih kayıtlarına Antik Yunan dönemi olarak geçen M.Ö 350 yılları bilim, felsefe ve sanatın hızla geliştiği bir nevi aydınlanma günleri idi…

Ünlü felsefeci Aristo'nun Büyük İskender'e hocalık yaptığı yıllardan bahsediyoruz.

Antik(eski) Yunan'daki bilim sanat, felsefedeki aydınlanma kültürünü İskender ve komutanları Soli ve Silifke bölgesine getirdiler.

Soli, en parlak çağını Hellenistik dönemde Selefkos egemenliği sırasında yaşar. Bu dönemin ünlülerinden Yeni Komedya şairi Philemon, Stoacı filozof Khrysippos ve şair Aratos da Soli kökenlidir.
Selefkoslar döneminde Soli bilim ve felsefe, gökbilimi açısından müthiş bir gelişme gösterdi.

SOLİ POMPEİPOLİS OLUYOR

Selefkosların zayıflaması ile birlikte SOLİ YENİDEN Korsanların kenti oldu. O zamanlar bölge ROMALILARIN denetimine girmişti.

Roma imparatoru Sezar, Roma'dan uzaklaştırmak için rakibi Pompei'ye SOLİ'deki karışıkları gündeme getirerek" git oraya düzelt" der. Sezar böylece en ünlü rakibini Soli'ye göndererek, bir taşla iki kuş vuracaktı; Hem Pompei Roma'dan uzaklaşacak hem de ünlü ticaret kenti Soli, korsanlardan temizlenecekti.

Pompeius Soli'ye gelir gelmez, etkili bir yönetim kurdu ve burada kaldı. Pompeius'un İ.Ö. 67'de reform programı çerçevesinde Dağlık Klikya'daki korsanlardan bazılarını şehrin azalan nüfusunu güçlendirmek için Soli'ye yerleştirdi.

Pompeius, kentin Yunanca Soloi, Latince Soli olan adını "Pompeius'un şehri" anlamına gelen Pompeiopolis olarak değiştirir. O günden sonra Soli, yıkılana kadar Pompeipolis olarak tanımlandı.

Soli ikinci altın çağını Pompei döneminde yaşadı.

Roma imparatoru Hadrianus M.S 130'da Anadolu gezisi sırasında kenti ziyaret eder ve limandaki çalışmalara mali destek verir.

19. yüzyılda Soli'yi ziyaret eden Avrupalı gezginler, kentte antik bir tiyatro; bir hamam ve nekropol (MEZARLIK) bulunduğundan söz ederler.

SOLİ'DEN KALANLAR

Antik kentten günümüze kalanlar üç bölümde incelenebilir:

Sütunlu Cadde

Antik Dönemde toplam 200 sütundan oluşan Sütunlu Cadde'den günümüze doğu dizisinde 29, batı dizisinde ise 4 olmak üzere toplam 33 sütun kalmıştır. Korinth üslubunda olan sütun başlıklarının bazılar! tanrı figürleriyle süslüdür. Bu sütun başlıklarından bazıları, Sütunlu Cadde'de kazı çalışmaları sırasında bulunan heykellerle birlikte Mersin Arkeoloji Müzesi'nde sergilenmektedir. Dionysos-Pan- Panther, Asklepios, Telesphoros ve İmparator Balbinus'a ait bu heykeller I.S. 3 yüzyılın ilk yarısında kentte önemli bir heykeltıraşlık okulunun varlığını gösterir. Sütun tamburlarındaki yazılara göre konsolların üstüne yerleştirilen büstler Romalı üst düzey yöneticilere aittir.

Höyük

22 m. yüksekliğindeki Soli Höyük'te 1999'dan beri sürdürülen kazı çalışmalarında Hititler'den Roma Dönemi'ne dek uzanan seramik parçaları ve mimari kalıntıları bulunmuştur. Bu buluntular, Soli'nin l.ö II. bin yılda Akdeniz ticaretinin önemli bir liman kenti olduğunu göstermektedir. l.ö. 7. ve 6. yüzyıla tarihlenen, pişmiş toprak mimari parçalar, kuşlu kaşeler, yaban keçisi ve Kıbrıs stili seramikler bize uluslararası ticari etkinlikler hakkında bilgi vermektedir. Roma Dönemi'ne ait tiyatro Höyüğün batı yamacına yaslanmıştır.

Antik Liman

Antik Limanın kalıntıları günümüzde hala görülebilir. Liman, 200 metre aralıkla konumlandırılmış iki dalgakırandan oluşmaktadır. Batıdaki dalgakıran daha iyi korunmuştur. Limanın boyutları bize Sofi'nin Roma Dönemi'ndeki büyüklüğü hakkında fikir vermektedir.

Soli, günümüzde yerleşim bölgesi arasında kalmıştır. Ayakta kalmayı başarabilmiş kalıntılar yok olma tehdidiyle karşı karşıyadır. Bu yüzden, yürütülen kazı çalışmaları kurtarma amaçlı olarak da kabul edilebilir. Mezitli Belediyesi kazı çalışmalarına büyük destek vermektedir.

YAĞMA VE DEPREM YOK EDİYOR..

Pompei öldükten sonra Soli yine korsanların yağmaladı bir kent oldu. Tam o günlerde hemen tüm Anadolu'da etkili olan Ermeni kral 2. Tiğran Soli'ye geldi. Tiğran ve ordusu kentin tüm önemli merkezlerini yağmaladılar. O günden sonra Soli bir türlü eski günlerine dönemedi.

Milattan önce 700 yıllarında başlayan Güneş Kenti Soli ya da Pompeipolis, Akdeniz'in en canlı en kültürlü ticaret kenti iken, milat sonrası 526 yılında meydana gelen ünlü Antakya depremi ile yıkılmış, yok olmuştu... Deprem sonrası Soli'de zaman zaman hayat devam etse de bir daha eski günlerine dönemedi.

Romalı'ların son yıllarında, Arap orduları zaman zaman Soli'ye gelip yıkılmış ama iş görmeye devam eden limana stratejik nedenlerle uğramışlardır.

Türkler bölgeye geldiğinde yıkılmış, virane olmuş bir Soli buldular. O nedenle bölgenin adı VİRANŞEHİR olarak tarihi kayıtlara geçirildi.

BÖLGENİN TÜRKLEŞMESİ

Şimdi geldik bölgenin Türkleşmesi ve bildiğimiz Mezitli'nin oluşmasına…

Elde ettiğimiz bulgulara göre Toros eteklerine ilk Türk aşiretleri Selçuklular döneminde geldi. Aşiretler bazen özgür, bazen devlete bağlı bir biçimde yaşıyorlardı.

Türklerin Toros eteklerinde çeşitli aşiretler olarak yaşamaya başlamaları yeni bir dönemi işaret ediyordu. Bugünkü Elvanlıda Elvanoğulları, Camili'de Mersinoğulları ve Mezitli'nin sınırları içinde Mezitoğulları yaşıyordu.

Eski Mezitli olarak bildiğimiz bölge, Mezitoğulları'nın ilk yerleşim merkezi.

Mezitli iç Anadolu ile Akdeniz arasında önemli bir ticaret merkezi rolünü

Türkler döneminde de sürdürdü.

Sertavul üzerinden gelen iç Anadolu kervanları, Akdeniz'den gelen gemici, yelkenci tüccarlarla alış veriş ediyorlardı. Bu nedenle Mezitli henüz Mersin kenti oluşmadan önemli bir ticaret merkezi olarak kayıtlara geçmiştir.

1200 yıllarında Türkler Toros eteklerine yerleşmeye başladığında SOLİ'NİN viraneye dönmüş halini gürdüler ve VİRANŞEHİR ismini vererek, bölge isminin günümüze taşınmasını sağladılar.

MEZİTLİ'NİN OLUŞUMU

1000 yıllarından sonra Türkler yavaş yavaş Anadolu'ya gelmeye başladı.

O dönemde aşiret isimleri önemliydi. Aşiretler hayvancılıkla yaşayan göçebe Türk boylarından oluşuyorlardı. Yazın iç bölgelere bugünkü Tepeköy, Fındikpınarı, Arslanköy gibi yaylalıklara giden aşiretler, kışları daha ılık olan bölgelere geri dönüyorlardı.

Bölgenin merkezi Tarsus'tu. Elvanlı, Kuyuluk, Tece, ve Mezitli'de yaşayan köylüler, ihtiyaçları için kaza merkezi olan Tarsus'a gidiyorlardı. Bu nedenle Tarsus'ta han ve hamamlarla birlikte arka arkaya camiler kiliseler ve eğlence yerleri yapılmıştı. Yavuz Sultan Selim zamanında bölgenin tamamı Osmanlı denetimine girdi. Artık yeni bir dönem başladı. Her şey Osmanlı sisteminin toplum ve devlet yapısına göre yeniden şekillendi.

Kimi aşiretler Osmanlı sistemine itiraz ettikleri için sürülüyor, yerlerine başka başka aşiretler getiriliyordu.

Kavalalı Mehmet Ali Paşa ve oğlu İbrahim Paşa 1830'lu yıllarda bölgeye gelinceye kadar Mezitli ve civarındaki yaşantı konargöçer şekildeydi. Kavalalılar döneminde bölgemiz tarıma açılınca Mezitli ve civarındaki aşiretlerde tarım yapmaya başladılar.

Bugün eski Mezitli diye bildiğimiz yer yıllara dayanan bir ticari değiş tokuş merkeziydi. Bir yandan tarıma açılıyor diğer yandan Sertavul geçidi üzerinden Uzuncaburç ve diğer köyleri geçerek Mezitli'ye gelen tüccarlar Akdeniz'den gelen tüccarlarla buluşmaya devam ediyordu..

KAVALALI MEHMET ALİ PAŞA DÖNEMİ

Ancak Kavalalılar dönemi ve sonrası birçok yeni gelişme nedeniyle Mersin merkez öne çıktı ve Mezitli tüm dinamiklerin kaybederek gerilemeye başladı. Kavalalı Mehmet Ali Paşa ve oğlu İbrahim Paşa, tarım reformu yaparak bölge halkını tarıma yöneltti. Bunun için de tarımı bilen Arap köylüleri Mısır, Suriye ve Cezayir gibi yerlerden getirerek, Mersin, Adana ovasının bataklıkları kurutuldu ve bölge tarıma açılmış oldu.

Bu gelişme ister istemez Mezitli ve civarını da etkiledi.

Ardından gelen Tanzimat fermanı Mersin ve yöresinin yeniden yapılanmasının teme] dinamiği oldu. Çünkü Tanzimat fermanı Osmanlı İmparatorluğu sınırları içindeki tüm gayri Müslümlere ticaret özgürlüğü getiriyordu.

Bu nedenle Osmanlı sınırları içindeki birçok gayri Müslüm, ticaret yapılacak merkez olarak, giderek büyüyen iskelesi nedeniyle Mersin'e yerleşmeye başladılar.

Aynı yıllarda başlayan Amerikan iç savaşı (1860-65) Süveyş kanalının yapımı (1859- 1869) ve Lübnan iç savaşı, Mersinin gelişmesine çok önemli katkılar yaptı.

Avrupa'nın pamuk ihtiyacı İngiliz tüccarlar kanalıyla Amerika'dan getirilen pamuklarla karşılanıyordu. İç savaş başlayınca Avrupa pamuksuz kaldı.

Çukurova'nın iklim ve toprak yapısı itibarıyla pamuğa elverişli olduğunu keşfeden Avrupalı tüccarlar Padişah'tan aldıkları izinle tüm Çukurova'yı pamuk plantasyonlarına çevirdiler.

Pamuğun toplanıp, en kısa yoldan Avrupa'ya taşınması, Adana-Mersin karayolu ve demiryolunun yapımını sağladı.. Gerek pamuk üretimi gerek yollarını yapımı gibi gelişmeler Mersin kentinin büyümesini ve bölgenin en etkili aktörü olmasını sağladı.

Ayın şekilde Süveyş kanalının yapımında gerekli olan kereste de Mezitli ve Mersin'in diğer ormanlarından karşılandı. Öte yandan 1860 ile 62 arasında Lübnan'da yaşanan iç savaştan kaçan zengin Maruniler'de Mersine yerleşti. Dolayısıyla 1830'dan sonra bölgenin en önemli yeri Mersin olmaya başladı. Tarsus ve Mezitli eski konumunu kaybetti.

Bir dönem önemli bir ticaret merkezi olan Mezitli Mersinin gelişmesi ile iyice gözden düştü ve küçük bir köy olarak kaldı.

MEZİTOĞULLARI'NDAN GÜNÜMÜZE

Evliya Çelebi'ye göre Mezitli adı Metiz oğullarından geliyor. Metiz oğulları daha sonra Mezitli ismine dönüştü. Erdemli'nin adının Erdemoğulları ve Mersinin adının Mersinoğullarından geldiği gibi Mezitli adı da Mezitoğulları'ndan geldi.

Kimi iddialara göre de eski Mezitli de mal alış verişi yani mezat olduğu için Mezitli isminin Mezattan geldiği iddia edilmektedir.

1600 yıllarının ortamlarında Mezitli köyünde en az 600 kişi yaşamaktadır. Ancak sonraki yıllarda köy içinde kimi aşiretler başka bölgelere taşınmıştır.

Mezitli ve civarındaki köyler tarım yapmaya başlayınca köyde yaz- kış oturmaya başladılar. Kalıcı yerleşim için evin altını ahır, üstüne de oturma yeri olarak yaptılar.

Böylece 1200 yılları da Toros eteklerinde görülmeye başlayan Türk boyları, daha çok göçebe Yörük Türkmenlerle olarak yaşamlarını uzun yıllar böyle sürdürdüler.

On sekizinci yüz yılda Osmanlının hatalı politikaları yüzünden, bölge halkı, parçalanarak cemaatler halinde farklı bölgelere gidip buralarda yurt tutarlar. On dokuzuncu yüz yılın başından itibaren ise bu soyun devamı olan Koca(eli) Bekirli Cemaati, Eski Mezitli'yi ticari anlamda geliştirir. Cemaat, Kocaören Mevkiine kışlak kurup hayvancılığın yanı sıra yarı ticaret, nakliyecilik, kısmi ziraata başlarlar.

1864 yılında Mersin Kaza merkezi olunca sadece Tarsus gözden düşmedi, aynı zamanda mersin merkez güçlü bir ticaret kenti olurken, civar köylerdeki konargöçerler kışlık olarak kullandıkları bölgelerde kalmaya başladılar. Bu bağlamda Eski Mezitli'de kalıcı konutlar yapıldı.

Altı ahır üstü ev olarak yapılan konutlarda kışları kalan köylüler yazın zaman zaman Fındıkpınarı ve diğer yaylalara gitmeyi sürdürdüler. Böylece yıllardır konargöçer durumda olan köylüler artık yerleşik bir düzene geçmiş oldular.

Yerleşik düzene geçilmesiyle artık Mezitli köy statüsüne alınmıştır. İlerleyen yıllarda eski Mezitli'den daha çok Davultepe civarına doğru yavaş yavaş geçişler başlar.

MEZİTLİ BELDE OLUYOR

Mersin iskelesinin gelişmesi ve Adana-Mersin karayolunun faaliyete geçmesi ile birlikte Mersin çok önemli bir ticari merkez oldu.

Eski Mezitli'nin ticari canlılığı öldü ve merkez Mersin oldu. Bölge halkı önemli ihtiyaçlarını karşılamak için gözden düşün Tarsus yerine Mersin merkeze gitmeye başladılar. Bugün bildiğimiz Taşhan, Azakhan ve birçok han hamam bu dönemde yapılmaya başlandı. Bugünkü yoğurt pazarı iç ticari değişimin merkeziydi.

Mersin hızla gelişti.

Bu bağlamda Mezitli'deki ticari süreç Mersin merkeze kaydı. Mezitli bu yıl-

larda köy statüsündedir. 1968 yılına kadar yavaş yavaş büyüyen köy olan Mezitli, bu yıldan sonra BELDE statüsüne kavuşarak belediyelik oldu

KURTULUŞ SAVAŞINDA MEZİTLİ TECE TRAJEDİSİ (FACİASI) 19 Şubat 1919

31 Ekim 1918'de Mondros ateşkes anlaşması ile Osmanlı'nın sonu gelmişti. Mütarekenin 7. maddesi gerekçe gösterilerek işgaller başladı. 17 Aralık 1918'de İngiliz işgal birlikleri Mersin İskelesine yaklaştı. Bu sırada Osmanlı temsilcisi Mutasarrıf (Osmanlı'da Vali ile Kaymakamlık arasında bir makam) Galip bey, Hükümet konağında Jandarma ve Emniyet temsilcileri ile toplantı halindeydi. (Hükümet konağı bugünkü Valilik binasının karşısında, uzun süre Sağlık Müdürlüğü olarak kullanılan bina idi) Galip bey odasından İskeleye yaklaşan İngiliz birliklerini görüyordu.

Filikadan inen İngiliz subay, tercüme ettirdikleri metni Galip beye gönderdi. Metinde Mondros mütarekesinin 7. maddesi gereği Kilikya'nın işgal edileceği dile getiriliyor ve hiçbir şeye karışılmayacağı ancak tepki geldiği takdirde müdahale edileceği ifade ediliyordu.

İngiliz işgal birliklerinden 15 gün sonra Fransız işgal birlikleri Mersin'e geldi. İngilizler ve Fransızlar bir yıl boyunca Mersin'i birlikte yönettiler. Mersin'in yönetimi Fransızların elindeydi; İngilizler fazla müdahale etmediler ve zaten Kasım 1919'da Mersin'i terk ettiler.

Fransız işgal birlikleri sorumlusu Yüzbaşı Anfre, tüm Osmanlı yönetimi denetim altına almıştı. Emniyet, jandarma, maliye gibi önemli kurumlara yeni atamalar yapı Osmanlı askerlerini de denetim altına alarak, Mersini yönetmeye başladı.

Tece trajedisi (faciası)

İşgalin ilk yıllarında her şey karışıktı. Yerli halk ne yapacağını henüz bilmiyordu. Ama bu arada Fransız askerleri sağda solda taşkınlıklar yaparak Türk halkını rahatsız ediyorlardı.

Kimi yerlerde Ermeni komitacılarda Fransız askerinin elbiselerini giyerek, özellikle köylerde halkı taciz ettikleri kayıtlara geçiyordu.

Mersin merkezde oturan halk günlük yaşamına devam etmekteydi. Ancak çeşitli köylerden bu tür kötü haberlerin gelmesi hepsini rahatsız etmeye başlamıştı. İşte tam da böylesi bir sosyolojinin oluştuğu günlerde tarih tutanaklarına TECE FACİASI olarak geçen olay yaşandı.

İddialara göre Tece ve çevresinde Fransız askeri elbise giymiş Ermeni eşkiyalar bölgede terör estirmeye başladılar. 19 Şubat akşamı Tece köyü yakınlarına geldiler. Sabaha karşı Köyü kuşattılar. Yolda rastladıkları köyün ileri gelenlerinden İbrahim Rabat'ı döverek soydular. Ardından hiçbir direnişle karşılaşmadan Köye girdiler. Direniş olmadı çünkü gelen eşkıyaların bir kısmı Fransız askeri elbiseleri giymişlerdi. Köyün ortasında ateş yakan eşkıyalar, halkın altın ve paralarını gasp etmeye başladılar. Bu arada köyün ileri gelenlerinden Molla Ahmet parasını vermeyi reddedince ateşe atarak yaktılar.

Bu durum köylüleri çileden çıkardı ama eşkıyalara karşı yapacak bir şeyleri yoktu.

Bucak müdürü (Osmanlı'da birkaç köyün bağlı olduğu yönetim şekli) Hakkı

Efendi'nin ellerini köylülerin gözleri önünde, dipçik ve taşla ezdiler.

Köyün çobanı İlyasoğlu Hanna "Sizin bu yaptığınıza ne Allah, ne İsa, ne Musa razı olur" diye bağırarak, durumu yakın köylere bildirmek için bir yolunu bulup köyden kaçtı.

Fakat giderken başka bir grup eşkıya yolunu kesti ve çobanı yakalamak için mücadele başladı. Silah sesleri eşkıya işgali altındaki Tece'de duyulunca, köylülere yardım geldiğini sanan eşkıyalar, bu sefer tüm evleri ateşe verip, sağa sola ateş açarak kaçtılar. Bu arada kaçan köy çobanı da diğer eşkıya grubu tarafından öldürüldü.

Halk rahatsız…

Olay kısa sürede Mersin merkez ve köylerde duyuldu. Halkın isyanından korkan Fransız işgal birlikleri komutanı Binbaşı Anfre, eşkıyaların yakalanacağı sözünü vererek, kimi birliklere talimat verir.

Bir birlik Silifke'den diğeri Erdemli'den olmak üzere hareket geçerler. Bugünkü Tece- Davultepe, Kuyuluk köyleri ardından Emirler, Camili ve Akdam gibi bölgeler didik didik aranır. Ancak eşkıyalar bir türlü bulunamaz. Halkın tepkisinden korkan Fransızlar yeni birlikler çıkararak eşkıyaları yakalamak istese de başarılı olamazlar. Sonraki günlerde eşkıyaların Bahçe mahallesine girerek şehir halkına karıştıkları iddia edilir.

Tece trajedisi Mersin halkı için çok önemli duygusal travma oluşturmuştur. Daha sonra Yeniköy'de de benzeri bir facia yaşanmıştır.

Tece faciası Mersin'in kurtuluşu için önemli bir bilinçlenme aydınlanma sürecini beyinlere kazmıştır. İşgalcilere tepki verme bilinci bu trajedi sonrası daha da gelişmiştir.

3 Ocak 1922 yılında Mersinin kurtuluşunu kutlarız; iyi de ederiz. Ama Kurtuluşa giden böylesine önemli günleri de bir biçimde ANMAMIZ gerekmez mi?

MEZİTLİ BASKINI

Mezitli Kurtuluş savaşı günlerinde önemli roller üstlendi. Bu nedenle Fransızlar Mezitli'deki direnen yerli güçleri bastırmak için tarihe Mezitli baskını olarak geçen bir operasyon düzenlediler.

Tece faciasından iki ay sonra ağır silahlarla donanmış Fransız süvari bölüğü Mezitli'ye hareket etti. Aynı zamanda bir Fransız zırhlısı da bugünkü Soli önlerine geldi. Fransız askerleri ulusalcı güçler tarafından savunulan Mezitli köyüne giremediler. Ancak köy civarında buldukları hayvanları alarak geri döndüler.

Bu arada Fransız zırhlısından Köye doğru tam üç saat ateş açıldı. Köyün okulu, camisi ve beş ev yandı.

Mezitli direnişi, kurtuluş savaşı boyunca diğer bölge direnişçileri için çok önemli moral-manevi kaynak olmuştur…

BELDE VE BELEDİYE OLUYOR

Mezitli Beldesinin 1968 yılında yapılan Mahalli idareler Seçimi sonucunda ilk Belediye Başkanı Mustafa SAVCI kuruluş aşamasında hizmet binası olmayan belediye, Viranşehir mahallesinde 2 katlı bir binanın üst katında hizmet vermeye başlamıştır. 1968-1973 yılları arasında Mustafa Savcı,

1973-1977 Yılları arasında Bekir Ulaş 1977-1980 yılları arasında Bekir KARAOĞLAN görevde iken şuanda hizmet veren Belediye Binasının yapımı tamamlanmıştır.

12 Eylül 1980 döneminde Yusuf AKIN'ın Başkanlığına kadar Mersin Belediyesinden Ahmet Tezer ALAP Mezitli Belediye Başkanlığını yürütmüştür.

1984 yılında yapılan Mahalli idareler seçiminde Belediye Başkanı seçilen Yusuf AKIN tarafından görev 1989 yılına kadar sürdürülmüştür.

1989 yılında yapılan Mahalli idareler seçimi sonucu Zeki KOYUNCUOĞLU Belediye Başkanı olmuştur. 1989-1999 yılları arası 2 dönem Belediye Başkanlığı görevini yapmıştır.

1999 yılında yapılan Mahalli idareler seçimi sonucu Nuri HOCAOĞLU Belediye Başkanlığı görevini yapmıştır.

28 Mart 2004 ve 28 Mart 2009 tarihleri arasında Dr. Hakan DEMİRSOY Belediye Başkanlığı görevini yapmıştır.

01 Nisan 2009 ve 30 Mart 2014 tarihleri arasında Uğur YILDIRIM Belediye Başkanlığı görevini yapmıştır.

31 Mart 2014 tarihinden itibaren Neşet TARHAN Belediye Başkanlığını fiilen yürütmektedir.

MEZİTLİ İLÇE OLUYOR

1960'lara dek köy merkezi Kocaören iken, 1960'lardan sonra Eski Mezitli önem kazanır. 1968 yılında belediye statüsünü kazanan Mezitli Beldesi —şimdiki bölge-,

2008 yılının altı Mart günü TBMM tarafından kabul edilen ve 22-Mart-2008 tarihli, 26824 sayılı Resmi Gazete7de yayımlanarak yürürlüğe giren 5747 sayılı kanunla ilçe olmuştur.

Tece, Davultepe ve Kuyuluk Belediyeleri'nin Mezitli Belediyesi'ne devredilmesiyle Mezitli, ilçe konumunda kavuşmuştur.

Özdemir: "Kuru Fasulye'de Sıfır Gümrükle İthalat Büyük Zarar Verir"

Borsamız ve Ulusal Baklagil Konseyi (UBK) Yönetim Kurulu Başkanı Ö. Abdullah Özdemir; 25 Aralık 2018 tarihinde gerçekleştirilen UBK 8. Olağan Genel Kurulunda bakliyat sektöründeki temel sorunlara ilişkin görüşlerini ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerini paylaştı.

İlgili sorunlar içerisinde en acil konunun kuru fasulye için gümrük vergisinin yeniden sıfırlanması olduğunu dile getiren Özdemir, "Geçtiğimiz yıl 2 Aralık 2017 tarihli Resmi Gazete kararı ile kuru fasulye ithalatında gümrük vergisi 1 Haziran 2018 tarihine kadar sıfırlanmıştı. Son günlerde kuru fasulye için gümrük vergisinin yeniden kaldırılmasına yönelik yapılan lobi çalışmalarına ilişkin duyumlar alıyoruz. Hatta yeni yıl ile birlikte bu kararın alınmış olacağına yönelik güçlü söylentiler var. Bu söylentiler ise ne yazık ki özellikle üreticilerimiz açısından büyük tedirginlik yaratıyor." dedi.

"Çiftçilerimiz Kuru Fasulye Ekiminden Uzaklaşır"

Şu an kuru fasulye için uygulanan yüzde 19,3'lük gümrük vergisinin üreticiler açısından koruma kalkanı görevi gördüğünü vurgulayan Özdemir, sözlerine şöyle devam etti; "Zaten bakliyat üretimimiz iç talebi karşılamadığından yıllardır bakliyat dış ticaretinde net ithalatçıyız. Kuru fasulye üreticilerimizi korumak, motive etmek ve daha da cesaretlendirmek gerekirken, alınacak böylesi bir karar maalesef tam tersi bir etkiyle sonuçlanacaktır. Çiftçilerimizin ürünlerinin değer yitirmesine neden olacağı gibi, yaklaşmakta olan ekim mevsiminde kuru fasulye tohumu ekecek üreticilerimizin tercihlerini de olumsuz yönde etkileyecektir. Çiftçilerimizi kuru fasulye üretiminden uzaklaştırarak, alternatif ürünleri onlar için daha cazip yapacaktır."

Yüzde 19,3'lük Gümrük Vergisi Devam Etmeli

Diğer yandan, ülkemiz genelinde toplam 18 bin mağazası bulunan üç büyük marketin birer kiloluk paketlerde kuru fasulye satış fiyatının KDV dahil 7,95 TL olduğunu belirten Özdemir, mevcut piyasa şartlarında bu fiyat düzeyinin pahalı olmadığını, zaten serbest olan kuru fasulye ithalatının şu anki gümrük vergisi oranları ile devam etmesi gerektiğini ifade etti. Özdemir ayrıca, tüm dünya ithalatta gümrük vergisi ile kendi ürünlerini korurken, yerli ve milli politikalar geliştirmek için yoğun çaba sarf ettiğimiz bu dönemde ülkemizin böyle bir karardan büyük zarar göreceğini vurguladı.

"Dışa Bağımlılığımız Artar"

Kuru fasulyede gümrük vergisini bir kez daha sıfırlayarak üreticilere yeni bir darbe vurulmaması gerektiğini söyleyen Özdemir, "Ekonomik açıdan içerisinde bulunduğumuz bu sıkıntılı günlerde, çiftçilerimiz büyük mücadele vererek üretimlerini sürdürüyorlar. Üretimde sıçrama yaratacak politikalar geliştirmemiz ve çiftçilerimizi destekleyerek üretim için teşvik etmemiz gerekirken, gümrük vergisinin önceki yıl olduğu gibi geçici olarak bile olsa yeniden kaldırılmasının ülkemize hiçbir katkısı olmayacaktır. Zaten şu an hem ihraç pazarlarımızı elde tutabilmek hem de iç talebe cevap verebilmek için ithalat yapıyoruz. Çiftçilerimizi üretimden uzaklaştıracak böylesi kararlar uzun vadede dışa bağımlılığımızı artıracaktır. Dolayısıyla, bu yönde gelen taleplerin reddedilmesinin büyük önem taşıdığı kanaatindeyim." diyerek sözlerini tamamladı.

TUZA DİRENÇLİ MERCİMEK

"Alkali ve Tuzlu Toprağa Dirençli Altı Mercimek Türü Bulundu

PLOS One dergisinde yayınlanan bir araştırmaya göre bir grup araştırmacı, alkali ve tuzlu toprağa dirençli altı mercimek türü belirledi. Araştırma grubu, Hindistan Tarımsal Araştırma Konseyi (ICAR)'nin bağlı kuruluşlarında ve Chandra Shekhar Azad Tarım ve Teknoloji Üniversitesi (Kanpur)'nde görevli araştırmacılardan oluşturuldu.

Mercimek, vejetaryen protein ve karbonhidrat ve lif gibi önemli besin maddelerinin ucuz bir kaynağıdır. Bununla birlikte randıman, sodyum ve karbonat/bikarbonat birikiminden kaynaklanan toprağın alkali ve tuzlu olmasından büyük ölçüde etkilenmektedir. Bu artış, pH seviyesini de arttırmakta, dolayısıyla bitkinin filizlenmesi, büyümesi ve verimliliğini olumsuz etkilemektedir. Toprağın alkali oranı, aşırı gübre ve sulama için alkali su kullanımından dolayı yükselmesi sebebiyle şu an en önemli husus, alkali toprağa dirençli mahsul yetiştirmek.

Mevcut çalışmada araştırmacılar, 285 mercimek genotipi ve bir organizmanın genetik yapısını seçerek onların alkali toprağa direnç kapasitesi bakımından inceledi.

İlk aşamada tohumların, 8.8-9.1 oranında pH değeriyle besin maddesi bakımından zengin alkali suda yetişmesi sağlandı. Daha sonra fideler, tuz pH oranı 9 ila 9.5 arasında değişen alanlara aktarıldı.

Bitki, bütün fideleri tarlada gelişmeye devam ettiği sürece alkali ve tuzlu toprağa dirençli olur ve gözle görünür bir tuz birikintisi barındırmaz. Aynı zamanda, bitkinin gelişiminde önemli oranda bir düşüş olmamalı, yeterince klorofil üretilmediği durumlarda yapraklarının solmaması ve sararmaması gerekmektedir. Araştırmacılar, inceledikleri 285 mercimek çeşidinden sadece altısının yukarıda bahsedilen özellikleri taşıdığını belirlediler, bu da mercimeklerin alkali ve tuz basıncına olan direncini göstermekteydi.

Peki, bazı mercimek çeşitlerini dirençli hale getiren şey nedir? Araştırmacılar, bunu anlayabilmek için 285 mercimek genotipinin genlerindeki çeşitliliği analiz etti. Bu mercimeklerin mikro uydu göstergeleri (belirli özellikler için genellikle genlerin yerini belirlemede kullanılan küçük boyutlardaki yinelenen DNA dizisi) incelendi. Araştırmacılar, alkali toleranslı genlerin yerini saptamak için genotiplerin değerlendirilmesi, yüksek verimli mercimek çeşitlerinde toleransın dahil edilmesi için önem arz etmektedir.

ARTIK KAĞIT YOK, HER ŞEY DİJİTALLEŞECEK

Prof Dr.Yusuf Zeren
Toros Üniversitesi
Mühendislik Fakültesi Dekanı

İnsanlığın bu güne kadar en hızlı değişim ve dönüşüm süreçlerini yaşamaya başladığı zaman, halen içinde yaşamakta olduğumuz zamandır. Bu ortamda yapay zeka ve bilişsel bilgi işlem-derin öğrenme teknolojileri kendi kendini geliştirebilen bir yapıya doğru hızla ilerliyor.

Prof Dr.Yusuf Zeren Toros Üniversitesi Mühendislik Fakültesi

İnsansılar ilk el aletlerini günümüzden 2,5 milyon yıl, ateşi ise 300 000 yıl önce günlük yaşamlarında kullanmaya başladılar.Atalarımız olan ilk akıllı insan türü Homo sapiens, diğer insan türleri içinde en dayanıklısı çıktı ve günümüzden 200 000 yıl önce Kuzey-Doğu Afrika'dan bütün dünyaya yayıldı. Değişimler ve dönüşümler böylece çok yavaş da olsa başladı.

İnsanlık tarihi, bir çeşit değişimler ve dönüşümler tarihidir. İlk esaslı dönüşüm günümüzden 70 000 yıl önce başlayan Bilişsel Devrim (Cognitive Revolution) dir.

İnsanlar belki de hayvanları taklit ederek ilk sesli iletişimi başlattı. Kullandıkları ilk kelimeler muhtemelen isteklerini anlatmaya çalışan anlamsız seslerdi. Zamanla o sesler anlam kazandı ve insanlar etraflarındaki dünya hakkında olan biten şeyleri bilişsel yolla öğrenmeye, paylaşmaya ve anlamlandırmaya başladılar.

Avcılık ve toplayıcılıkla yaşamanın zorlaşmasıyla bitki ve hayvanların nasıl çoğaldığını yakından izleyerek 12 000 yıl önce tarımı keşfettiler (Agricultural Revolution). İslam, Hint ve Çin Medeniyetlerinin de katkıları ile hiç beklenmeyen bir yer ve zamanda Avrupa'da Bilimsel Devrim (Scientific Revolution) 500 yıl önce başladı. Ardından 200 yıl önce Endüstri Devrimi (Industrial Revolution) İngiltere'de gerçekleşti ve oradan dünyaya hızla yayıldı.

İnsanlığın bu güne kadar en hızlı değişim ve dönüşüm süreçlerini yaşamaya başladığı zaman, halen içinde yaşamakta olduğumuz zamandır.

Sadece son 20 yılda bilim ne teknolojide yaşanan devrimsel değişim ve dönüşümler son 300 yılda yaşanan gelişmelerden daha fazladır.

Bilişsel Devrimle 70 000 yıl önce başlayan değişim süreci, yakın zamana kadar çizgisel bir düzeyde devam etmiştir. Başlangıçta 0,01 den 0,02 ye 0,04 den 0,08 geçiş binlerce yıl sürmüş, günümüzde dönüm noktası olan 4 düzeyine henüz erişmiştir. Bundan sonraki dönüşümün önümüzdeki 10 yılda 4-8-16-32…..128 şeklinde üstel gelişeceği ve günümüze göre 32 kat artışla 128 düzeyine ulaşacağı öngörülmektedir.

Başta internet olmak üzere, bilişim teknolojilerinin geldiği bu noktada fiziki sınırlar bütünüyle kalkmış, bütün teknolojik donamımlar ve onlara hayat veren yazılımlar ve iş yapan makine ve sistemler elektronik ve elektromanyetik spektrumun yayıldığı bir "Siber Alan'a dönüşmüştür. Bu siber ortam, tüm dünyaya ve uzaya yayılmış olan bilişim sistemlerinden ve bunları birbirlerine bağlayan ağlardan oluşan gerçek bir ortamdır.

Bu ortamda yapay zeka ve bilişsel

bilgi işlem-derin öğrenme teknolojileri kendi kendini geliştirebilen bir yapıya doğru hızla ilerliyor.

Şu anda sahip olduğumuz teknoloji ile IQ'sü 500 olan yapay zeka üretilebiliyoruz. Eğer 500 IQ'yü yapabiliyorsak, 50 000 IQ'ye sahip yapay zeka sistemlerini üretmenin önünde insanlığın etik değerleri dışında herhangi bir engel de yok .

Kar varsa etik değerler bizi bağlamaz anlayışı hakimdir.

Neyse ki şimdilik 90-10 luk bir evredeyiz. Üretilen gelişmelerin %90'nı insanlığın yararına. Kalan %10 olumsuzluktan şikayet edenlerin sesi şimdilik pek işitilmiyor. Günde 500 milyon tweet atılıyor, YouTube'a dakikada 400 saatlik içerik yükleniyor, Instagram'a günde inanılmaz sayıda fotoğraf yükleniyor.

İnsanlar bu hizmetlerden şimdilik son derece mutlu görünüyor.

Ancak insan genomunun DNA dizilişlerine müdahale sürecine ulaşıldığında yapay zeka uygulamalarının ne yöne evrileceği konusunda belirsizlikler var.

Dünyanın önde gelen mucit ve düşünde insanı, Google'un kıdemli mühendislerinden Ray Kurtweil 1950 de ortaya atılan "Technological Singularity" kavramını yeniden ele aldığı "Singularity is Near" isimli kitabında; teknolojik tekilliğin gelecekte insan zekasının ötesine geçerek medeniyetin ve insan doğasının radikal bir şekilde değişeceği, insan yaşamının bugünkünden çok farklı yöne evrileceği üzerinde durmakta, yakın zamanda bilgisayarların işlem kapasitesinin insan beyin kapasitesini geçeceğini, 2050'li yıllarda da bir süper bilgisayarın dünyada yaşayan insanların tümünün beyin kapasitesinden daha güçlü olacağı iddia edilmektedir.

Diğer taraftan Düşünür ve Futurist Gerd Leonard "Teknolojiye Karşı İnsanlık, 2018" isimli kitabında birbirleriyle tümleşik etkili yeni teknolojik gelişmeleri 10 Mega-Dönüşüm altında toplamıştır. Bunlar: Dijitalleşme-Mobilleşme-Ekranlaşma-Aracısızlaşma-Dönüşüm-Akıllanma-Otomasyon-Sanallaşma Sezinleme ve Robotlaşma dır.

Bu Mega-dönüşümlerin çoğu aynı anda doğdu, eşzamanlı olarak sinerjik bir etki yarattı ve saldırgan bir şekilde de yayılıyorlar.

Özetle, dijitalleşebilecek her şey bir gün dijitalleşecek. Bunun ilk dalgası hayatımıza çoktan girdi bile. Bir zamanlar 12 şarkıdan oluşan bir CD 12 dolar iken, bugün Spotify'dan 16 milyon şarkıyı 9 dolar karşılığında indirebiliyoruz. İstersek bu şarkıları YouTube'dan ücretsiz olarak da dinleyebiliyoruz.

Sir Paul McCartney bir konuşmasında, teknolojik gelişmeleri izlemede geç kalan plak şirketlerini meteor çarptıktan sonra ne olduğunu anlamaya çalışan dinozorlara benzetiyor.

Film piyasasında aynı şeyi şimdi Netflix yapmaya başladı. Küçük bir ücretle tüm Oscarlı filmleri ailecek evde izleyebiliyoruz.

Kitaplar da dijitalleşti. Amazon.com artık dijital kitaplar da pazarlıyor, istenirse süreli olarak dijital kitap kiralayabiliyoruz. Artık durmak yok, dijitalleşebilen her şey dijitalleşecek.

Cisco 2020 ye kadar dünyanın internet trafiğinin %80'ninin mobil aygıtlar vasıtasıyla gerçekleşeceğini öngörüyor. Üstelik bu işler in çoğu sesle, dokunmayla, işaretlerle ve yapay zeka ile yapılacak. Mobilleşebilir her şey mobilleşecek.

Yazma yoksa kağıt da olmayacak, her şey ekrana taşınacak. Kağıt haritalar çoktan dijitalleşti. Yaşasın navigasyon hizmetleri. Apple,YouTube, Spotify, Tencent, Baidu gibi platformlar eskiden sanatçıların kazançlarının %90'nını ellerinden alan aracı kartellerini yok etti. Geliri çoğu artık sanatçı ve yazarlara kalıyor ve aynı zamanda bu hizmetlerden yararlanmak ucuzladı, hatta bedava oldu.

Skype, Hangouts ve Face Time telefon görüşmelerini video görüşmesi şeklinde görüntülü yapılmasını sağlıyor.

Üstel teknolojik değişimlerin etkisini gören şirketler dinozorların düştüğü duruma düşmemek için hızla dönüşüyor ve dijitalleşiyorlar. Bulut bilişim bu dönüşüme büyük kolaylık sağlıyor.

Milyarlarca bilgisayar, mobil telefon ve makineler nesneler devasa bir akıllı robot gibi birbirlerine bağlanıyor ve akıllanıyorlar.

Sanallaşma bir şeyin somut kopyası yerine nesnel olmayan dijital bir sürümünü

oluşturmaktır. Artırılmış gerçeklik ve sanal gerçeklik kullanım yaygınlaşıyor. Oturduğunuz yerde Amazon Nehrinde heyecanlı bir gezi yapabiliyorsunuz. Bulut bilgi işleme bu konuda hızlı ve ucuz hizmet sağlıyor.

Akıllı sistemler sanki bizim sanallarımız gibi neye ihtiyacımız olduğunu sezinleyebiliyor. Cep telefonumuz sürekli bizi gözetliyor.

Robotlar ise, bu mega dönüşümlerin somut halini gösteriyor. İster beğenin ister beğenmeyin robotlar artık her yerde olacak. Hatta yatağınızda bile.

TÜRKİYE'DE DİJİTAL DÖNÜŞÜMDE NE DURUMDAYIZ?

Türkiye'de toplam nüfus dikkate alındığında 16-74 yaş grubu aralığındaki bireylerin dijital becerileri temel düzeydedir. Bu oran AB ortalaması olarak %57'dir.

Türkiye'de tüm sektörlerde aktif işgücü dikkate alındığında dijital becerilere sahip olanların düzeyi %46 iken, AB ortalaması %65 dir. AB'ye karşı dezavantajlı durumdayız.

Önümüzdeki 5 yıl içinde operasyonel düzeyde dijital becerilere sahip işgücü temininde sıkıntı çekmemiz kuvvetle olasıdır.

Türkiye'de çalışmayan, eğitim-öğretim görmeyen 20-24 yaş aralığındaki genç nüfusun oranı %33 iken, bu oran Almanya'da ve Hollanda'da %9, Yunanistan'da %28, İtalya'da %34, OECD ortalaması %16,7 dir (PwC, 2018).

Türkiye, Birleşmiş Milletler e-Devlet gelişmişlik sıralamasında 53. sıradadır.

2018 yılı itibarı ile 423 farklı birim tarafından 3027 adet farklı e-Devlet hizmeti sunulmaktadır. 2008 yılında 6 milyon olan geniş bant internet abonesi sayısı bugün 70 milyona ulaşmıştır. Ancak, fiber abone sayısı 2,3 milyondur. Türkiye hızla bakırdan fiber altyapıya dönmelidir.

AB ülkeleri e-Kimlik, e-İmza ve güven teknolojileri konusunda eIDS düzenlemelerini hayata geçirmiştir. AB ile iş yapan firmalarımızın hareketlilik sağlayabilmeleri için eş düzeye gelmeleri gerekmektedir.

Trend Micro tarafından yayınlanan son rapora göre, Türkiye fidye yazılımı virüsüne(ransomware virus) maruz ülkeler arasında ABD ve Brezilya'dan sonra 3. sıradadır. Bu durun e-Ticaret'in gelişmesini de engellemektedir. Kişiler e-Ticarette güvenlik eksikliği hissetmektedir.

Uluslararası Telekominikasyon Birliği'nin (ITU) yaptığı Küresel Siber Güvenlik Endeksine göre ülkemiz 43.üncü sıradadır.

Siber güvenlik yetersizliği, milli güvenliğimizi ve ekonomimizi tehlikeye atacak çok önemli bir eksikliğimizdir.

Türkiye'de günümüz itibarı ile sadece 50 civarında yapay zeka girişimi bulunmaktadır. Bu girişimler görüntü işleme, ses tanıma vbg. alanlardadır.

Uluslararası alanda yapılan yapay zeka yatırımlarının %80'i ABD ve Çin'de yapılmaktadır. Yapay zeka teşvik edilmelidir.

Türkiye "Bulut Bilişim" teknolojisinden yararlanmada da yetersiz kalmıştır.

AB verilerine göre Bulut Bilişim'in yeterli desteklenmesi halinde 2020 yılında AB ekonomisine yıllık katkısının 250 milyar Avro olacağı hesaplanmıştır.

Ülkemizde Bulut Bilişim'in önündeki en önemli engeller; hukuki belirsizlikler, verilerin tutulacağı ülke, veri korunmasına yönelik teknolojiler ve özellikle Bulut hakkında bilgisizliktir.

İnternete bağlı cihaz sayısının hızla artması M2M (Makine-Makine Bağlantısı) uygulamaları, haberleşme cihaz ve ekipmanlarındaki enerji verimliliği istekleri, artan hız ve kapasite talebi Türkiye'nin 5G sistemine geçmesini gerekli kılmaktadır. Almanya 5G geçiş hazırlıklarını tamamlamak üzeredir.

ASELSAN, NETAŞ ve ARGELA ortaklığı ile gerçekleştirilen ilk yerli ve milli baz istasyonu ULAK başarılı olmuştur. Türkiye dünyada baz istasyonu üretebilen 5 ülkeden biridir.

Küresel veri hacmi, ağa bağlanan cihaz sayısının sürekli artması ve nesnelerin interneti gibi yeni teknolojiler nedeniyle hızla artmaktadır.

2010 yılına göre 2015 yılında 8 kat veri artışı olmuştur(8 trilyon gigabayt). Önümüzdeki yıllarda artacak dijitalleşme ile büyük veri (big data) dalgaları tsunami gibi üzerimize gelecektir. Stratejik öneme sahip büyük veri depolama ve işleme kapasitemizi artırmamız gerekmektedir.

Yararlanılan Kaynaklar:

1-Yuval Noah Harari, 2015. İnsan Türünün Kısa Bir Tarihi.

2-Gerd Leonard,2018. Teknolojiye Karşı İnsanlık, Siyah Kitap.

3-Cem Say,2018. Yapay Zeka. Bilim ve Gelecek Kitaplığı

4- Dijital Türkiye Platformu ve PwC, 2018. Dijitalleşme Yolunda Türkiye .

5-Hasan Çiftçi,2017. Her Yönüyle Siber Savaş. TÜBİTAK, Popüler Bilim Kitapları.

MYANMAR'DAN

700 BİN TONUN ÜZERİNDE FASULYE VE BAKLİYAT İHRACATI

Nisan 2018'den bugüne kadar 700.000 tonun üzerinde çeşitli sayıda fasulye ve bakliyat ihraç ettik. Yılda genellikle 12 ila 15 ton arasında fasulye ve bakliyat ihracatı gerçekleştiriyoruz. Bu yıl 12 ton ihracat yapmamız bekleniyor.

Myanmar, Nisan 2018'den günümüze kadar geçen sürede 700.000 tonun üzerinde çok çeşitli fasulye ve bakliyat ürünleri ihraç etti. Şu anda Hindistan, Myanmar'ın fasulye ve bakliyatlarını özel bir lisansla satın aldı ancak Myanmar Bakliyat, Fasulye ve Susam Tohumu Tüccarları Derneği Genel Sekreteri Min Ko Oo'ya göre Hindistan'ın gelecekte fasulye ve bakliyat satın alıp almayacağını tahmin etmek oldukça zor.

Myanmar Bakliyat, Fasulye ve Susam Tohumu Tüccarları Derneği Genel Sekreteri Min Ko Oo, "Bunu öngörmek oldukça zor. Hindistan hükümeti, kendi isteği doğrultusunda hareket ediyor ve bu durum da Myanmar'ın fasulye ve bakliyat ihracatını etkiliyor. Nisan 2018'den bugüne kadar 700.000 tonun üzerinde çeşitli sayıda fasulye ve bakliyat ihraç ettik. Yılda genellikle 12 ila 15 ton arasında fasulye ve bakliyat ihracatı gerçekleştiriyoruz. Bu yıl 12 ton ihracat yapmamız bekleniyor" şeklinde konuştu.

Myanmar, ASEAN ülkeleri arasında fasulye ve bakliyat üretiminde lider ülke konumunda. Tarım, Sulama ve Hayvancılık Bakanlığı'na göre 2017-18 yağışlı sezonda 3.89 dönümlük ekim alanı, soğuk dönemde ise 7.07 dönümlük ekim alanı olmak üzere toplamda 10.96 dönümlük alan kullanılmıştır.

Myanmar'da maş fasulyesi ekimi sezonu Mayıs-Haziran, Ekim-Kasım ve Kasım-Aralık dönemleridir. Güvercin bezelye ekim sezonu ise Mayıs ortasından Ağustos'a kadardır ve hasat zamanı Ocak-Mart ayları aralığıdır. Ticaret Bakanlığı'ndan alınan bilgilere göre fasulye ekim sezonu, sıcak sezonda Şubat-Mart, yağışlı sezonda Mayıs-Ağustos, soğuk sezonda ise Eylül-Ekim aralığıdır.

Bu yıl Hindistan, Myanmar'dan fasulye ve bakliyat alımlarının Ağustos ayına kadar olacağını belirtmişti. Bu nedenle tüccarlar, fasulye ve bakliyat ürünlerini aceleyle sattı. Bu durum, Ağustos ayında iç pazarda fasulye ve bakliyat ürünlerinin azalmasına neden oldu.

Hindistan'ın yanı sıra Bangladeş, Pakistan ve Nepal de Myanmar'dan fasulye ve bakliyat ürünleri almakta. Myanmar Bakliyat, Fasulye ve Susam Tohumu Tüccarları Derneği'ne göre, maş fasulyesi fiyatlarında bir artış söz konusu. Fiyatlar, Ağustos ayındaki normal maş fasulyesi fiyatlarının normal miktarından 50000 Kyat daha fazla.

Televizyonlar Ölüyor Dijital Medya Zahmetli RADYO ALTIN GÜNLERİNİ YAŞIYOR

Peki, neden? Bu soruya verilecek pek çok mantıklı yanıt var. Benimkisi şöyle olurdu: Çünkü klasik radyo yayınlarını arabalarımızda dinleyebiliyoruz. Çünkü her gün saatlerce trafikteyiz ve radyo bizim tek şansımız. Çünkü karasal yayın yapan radyoyu dinlemek için hâlâ çok ucuz bir radyo cihazı yeterli…

Milliyet yazarı Mehmet Tez, Televizyonların güç kaybettiğini, dijital medyanın da zahmetli olduğundan yola çıkarak, **RADYOLARIN ALTIN GÜNLERİNİ YAŞADIĞINI İFADE EDİYOR.**

Radyo'nun icadından bu yana, uluslararası medya şirketlerinin radyoları arasındaki rekabetleri vurgulayarak yazısına başlayan Tez, Radyoların neden daha çok dinlendiğini şöyle açıklıyor:

Diyeceksiniz ki ne var bunda, klasik medya savaşları bunlar, biz de benzerlerini Türkiye'de çok gördük. Evet, işe o taraftan bakınca bu da haklı bir yorum. Ama burada başrolde televizyonlar ya da gazeteler değil radyo var. Mesele olayların artık "anneannemizin iletişim aracı" kabul edilen ve dijitalin yükseldiği dünyada çoktan ölmesi beklenen radyo çevresinde gelişmesi.

Peki, neden? Bu soruya verilecek pek çok mantıklı yanıt var. Benimkisi şöyle olurdu: Çünkü klasik radyo yayınlarını arabalarımızda dinleyebiliyoruz. Çünkü her gün saatlerce trafikteyiz ve radyo bizim tek şansımız. Çünkü karasal yayın yapan radyoyu dinlemek için hâlâ çok ucuz bir radyo cihazı yeterli. Çünkü data harcamıyorsunuz. Dijitalin kaçınılmaz ve mecburi olmaya başladığı yeni dünyada data kullanmadan tuvalete bile gidemiyoruz neredeyse ve data giderek daha pahalı. Çünkü data, aynı zamanda pek çok formalite, form, evet onaylıyorum kutucuğu ve nasıl kullanılacağını bilmediğiniz bir sürü kişisel bilginin tanımadığınız kişilerin eline geçmesi ve ödenecek bir sürü fatura demek. Oysa radyoya bir pil aldın mı dünya sana geliyor. Ne imza ne taahhüt. O halde şöyle diyelim: Şimdi dijitaller düşünsün...

ULUSAL BAKLAGİL KONSEYİ BAŞKANI ABDULLAH ÖZDEMİR'DEN

BAKLİYAT ÜRETİMİNİN ARTTIRILMASI İÇİN ÖNERİLER

Borsamız Yönetim Kurulu ve Ulusal Baklagil Konseyi Başkanı Abdullah Özdemir, 10 Şubat Dünya Bakliyat Günü kapsamında Borsamız ev sahipliğinde gerçekleştirilen organizasyonda bakliyat sektöründeki üretim sorununa yönelik bir değerlendirme yaptı.

1. Sertifikalı Tohum Sorunu Çözülmeli

Bakliyat sektörümüz bundan 25-30 yıl önce tamamen yerli ve milli bir üretim yapısına sahipti.

Bakliyatta özlemini çektiğimiz o eski günlere dönebilmek için tek ihtiyacımız var. O da, Tarım Bakanlığımızın bu sektörü daha fazla sahiplenmesidir.

Bu kapsamda atılması gereken önemli adımlar olduğunu düşünüyorum. Tüm tarımsal ürünlerde olduğu gibi bakliyat üretiminde de en önemli girdi tohumdur.

Ancak, ülkemizde sertifikalı tohum üretimi ve kullanımı oldukça düşüktür. Bu konuda Bakanlığımızın elinde TİGEM ve Tarım Kredi Kooperatifleri gibi çok önemli iki kurum bulunmaktadır. Tohum üretimi konusunda en önemli görev TİGEM'e düşmektedir.

TİGEM, özel tohumculuk şirketleri ile iş birliği içerisinde sözleşmeli tohum üretimi yapmalıdır.

Tohum dağıtımı konusunda ise, 2500 satış noktasına sahip olan Tarım Kredi Kooperatifleri devrede olmalıdır.

Sertifikalı tohum üretiminin hedeflenen seviyelere ulaşmasının ardından, ser-

tifikalı tohum kullanmayanlara devlet desteği kesinlikle verilmemelidir.

Bu arada çiftçilerimize nakit prim desteği yerine, ayni olarak sertifikalı tohum dağıtılmalıdır.

2. Nadasa Bırakılan Alanlarda Bakliyat Üretimi Teşvik Edilmeli

Diğer bir konu ise nadas (boş bırakılan) alanları ile ilgili.

Bakanlığımız, bizim de ısrarla önerdiğimiz "Nadas Alanlarının Üretime Kazandırılması" konusunda bir pilot uygulama başlattı.

50 bin dekarlık nadas arazisinde nohut ekimi yapıldı. Bu çok önemli bir adım. Ancak, ülkemizde yaklaşık 37 milyon dekar nadas alanı olduğunu unutmayalım.

Nadasa bırakılan arazi miktarı, toplam ekilen arazi miktarının dörtte birine, bakliyat ekim alanlarının ise 5 katına karşılık gelmektedir. Nadasa bırakılan arazinin sadece beşte birine ilave bakliyat ekimi yapabilsek, üretim sorunu kendiliğinden çözülecektir.

3. Münavebeli (Dönüşümlü) Ekim Sistemi Teşvik Edilmeli

Diğer yandan, Bakanlığımız münavebeli (dönüşümlü) ekim sistemi konusunda önemli bir karar aldı.

2018 yılından itibaren, bir tarlaya 3 yıl üst üste aynı ürünün ekilmesi halinde, destek ödemesi yapılmayacak.

Münavebeli Ekim Sisteminin adına uygun şekilde tam olarak uygulanmasını bekliyoruz.

MÜZİĞİN DİLİ İNSANDIR

Mirza Turgut yazdı…

Rönesans ve Aydınlanmanın açtığı kapıdan içeri sanayileşme girdi.

Sanayi toplumundaki farklı sınıf ve toplumsal çıkar gurupları, kendilerine ait ideolojik -siyasi,estetiksel-sanatsal yaratım alanlarını oluşturdu ve mutlak krallıkların, tek sesli, baskıcı sistemini sonlandırdı.

Yeni toplumun çok sesli yapısına uygun sanat tarzları ve türleri gelişti.

Müzikte romantizm, edebiyatta gerçekçiliğin güçlendiği yıllardan bahsediyorum (1750-1850). Şimdi bile okuyup, dinlediğimiz klasikler bu dönemde oluştu.

Osmanlı'nın tek sesli yapısına uygun, divan estetiği(müziği) vardı; halk müziği ise Osmanlı estetiğine karşı oluşturulan demokratik estetiğin (ki o da tek enstrümanla yapılıyor) temel taşıyıcısı idi.

Çok sesli müziğin Osmanlı'ya girmekte zorlanması, mevcut bu toplumsal yapı nedeniyledir.

Cumhuriyetin temel iddiası modernleşme ve batılılaşma idi.

Bu bağlamda, çok sesli müzik, her şeyden önce Cumhuriyet estetiğinin yaratılması ve bunun halkla buluşmasını hedefliyordu.

Nevit Kodallı, Necip Fazıl Akses, Ferit Anlar gibi sanatçılarımız tam da bu ihtiyacın karşılıkları idi.

Öte yandan Ruhi Su başka bir damardan beslenerek, halk türkülerini Cumhuriyetin yarattığı yeni insanın beğenisine sunuyordu.

Ruhi Su, Nazım Hikmet gibi halk edebiyatı ve folklordan beslenen damar, günümüzde "Anadolu Ateşi", "Yeni Türkü", "Kardeş Türküler" formatına bürünmüştür.

Bütün bu sanatsal-estetiksel yaratımların çıkış noktası, bize ait olanla, evrensel olanın sentezini yapmak ve çoktandır çoğulcu karakter taşıyan Türk Toplumuna sunmak.

Ulusal olan; ulusa ait olan değerlerin, sanatsal imajlarla, sembollerle, yeniden yaratılması ve insanlığa armağan edilmesidir.

Yani evrensel olmak her şeyden önce Ulusal olmaktan geçmektedir.

O nedenle Aziz Nesin, Nazım Hikmet, Yaşar Kemal hem bize aittir hem de tüm insanlığa.

Tıpkı İspanyol Rodrigo'nun bize ait olması gibi.

Peki, dilini ve kültürünü bilmediğimiz "uzak diyarın" sanatçısı, niçin size yakın düşer?

Yakın düşer; çünkü bize de ait olan olan-özgürlük-faşizm ve insan sorunsalını, sanatsal imajlarla, yeniden tasarlamış ve yaratmıştır.

İşte bu nedenle, Rodrigo'nun "Gitar Konçertosu"nu dinleyenler, benzeri duyguları hissederler.

Sanatın dilinin evrensel olması, tam da budur işte..

Bu nedenle Rodrigo'nun Konçertosu, Nazım Hikmet'in "Kurtuluş Savaşı Destanı" ölümsüzleşmiştir ve insanlık var olduğu sürece ölümsüzdür.

Müzik ve Sanat Festivalleri, Ulusal olanla evrensel olanın sentezini oluşturan önemli etkinliklerdir.

Mersin, ekonomik gelişmesi durmuş, durdurulmuş ama öte yandan yoğun göçün getirdiği sosyal sorunları ile boğuşan bir kent.

Sanat ve spor etkinlikleri ebetteki sosyalleşme ve kent kimliği açısında hayati önemde.

Son yıllarda futbol dışındaki spor dallarındaki gelişmelerin altını çizmemiz gerekiyor.

Mersin Uluslararası Müzik Festivali'ni de bu bağlamda değerlendirmek gerekiyor.

Yani, Mersin'de her şey kötü gitmiyor.

Müzik Festivallerinin birincisi dahil olmak üzere, üçünde de eleştirdiğim yanlar oldu.

Sevinerek gördüm ki, festival komitesi, eleştirilerimi dikkate aldı.

İki türlü eleştirim vardı: İlk olarak etkinlikler elitiz kalabilir. İki, etkinliklerin tanıtımı, topluma yayılması konusunda izlenen, yol ve yöntemler yetersiz.

Bu yılki program, yapılabileceklerin en iyisi sayılabilir.

Anadolu Ateşi gibi, Anadolu kültürlerini, dans figürleri ile bizlere ulaştıran ve barış içinde bir arada yaşama kültürünü güçlendiren, evrensel (uluslararası) gurubun, Mersin'e gelmesi başlı başına bir olay.

İkincisi, Franko'nun faşist subayları tarafından işkence edilerek tırnakları sökülen Rodrigo'nun Gitar Konçertosu.

Üçüncüsü, Yeni Türkü gibi Ulusal – evrensel bağlamını yakalayabilmiş, Türkülerimizi, yeni bir formatta okuyan gurup.

Bahsettiğim bu üç etkinlik, Mersinlilerin tümüne hitap edecektir.

Anlaşılan bu yıl fazla İspanyol takılacağız.

Eldeki olanaklarla, yapılacak olanın en iyisi yapılıyor.

Komiteye gelecek yıl için bir önerim var: Anadolu ezgilerini, Anadolu'ya ait olanı, günümüz insanın beğenisine uygun bir formatta yeniden yaratan, üreten "Kardeş Türküleri" getirip, Mersinlilere dinletmeliler.

Mersin Uluslararası Müzik Festivali'nin, Cumhuriyetin Nevit Kodallı damarı ile Ruhi Su damarının, güncelleştirilerek, çok sesli Mersin'e, çok sesli müzik beğenilerinin aktarılması gibi toplumsal bir işlevi oluyor.

Tek başına bu bile önemlidir.

Kent Radyo 98.5

Radyoların Yıldızı Parlıyor

KENT RADYO 98.5

MERSİN'İN YILDIZI

www.ufukturu.net

inovatif ve vizyoner

Türkiye'de üretilen ilk ve tek tagliatelle

Hazırlaması pratik,
servisi kolay,
tadı nefis

Prodotto da Durum
DURUM
%100
KALİTESİ
Qualità Assicurazione

Türkiye'de üretilen
İLK ve TEK

www.arbella.tv
/arbellamakarna

Arbella makarnalar, yüksek kaliteli durum buğdayından üretilir.

ARBELLA®